

ความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

นายเรงศักดิ์ จันทน์นวล

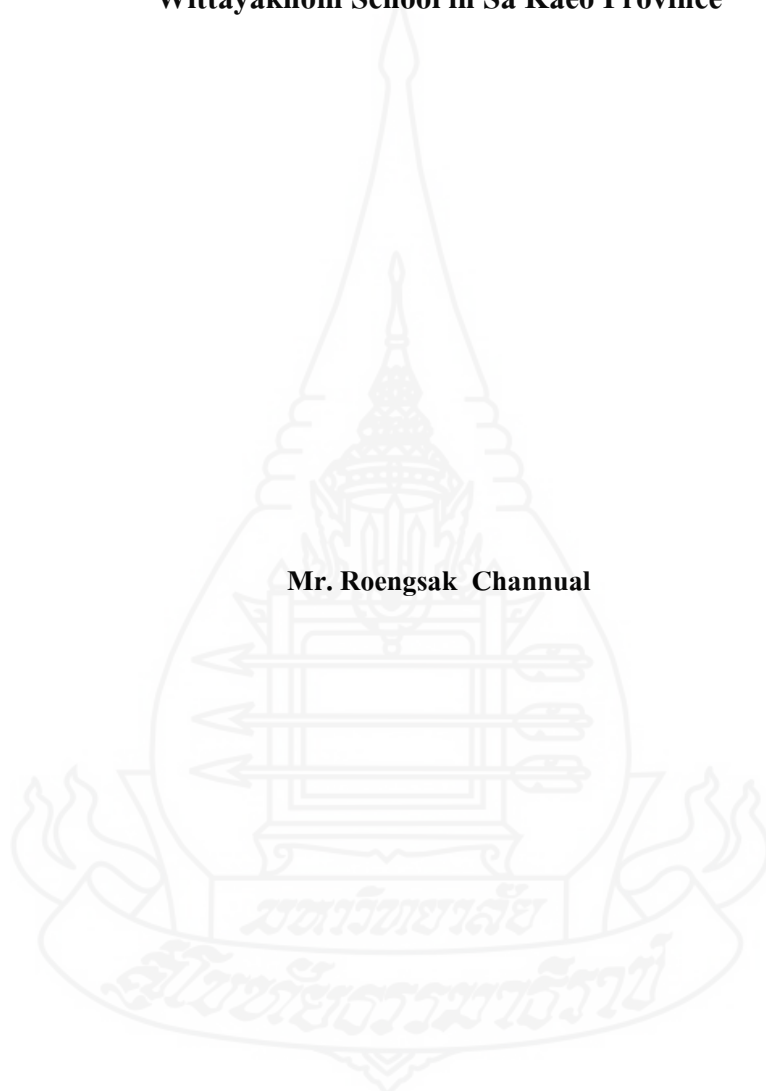

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Needs for Provision of Guidance Services to Students of Wang Nam Yen
Wittayakhom School in Sa Kaeo Province**

Mr. Roengsak Channual

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

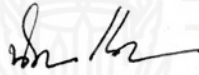
Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว
ชื่อและนามสกุล นายเริงศักดิ์ จันทน์นวล
แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา

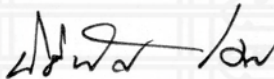
การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

ผู้ศึกษา นายเริงศักดิ์ จันทร์นวล รหัสนักศึกษา 2602800365

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการ
แนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัด
สระแก้วที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 325 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบ
แบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพเป็นจริงและความคาดหวังของการ
ให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้าน
สภาพเป็นจริง เท่ากับ .90 และด้านสภาพความคาดหวัง เท่ากับ .86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ คำนวณการเรียงลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
จังหวัดสระแก้ว มีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบริการแนะแนวแก่นักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหา
น้อย ได้แก่ 1) บริการจัดวางตัวบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการติดตาม
และประเมินผล และ 5) บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

คำสำคัญ ความต้องการจำเป็น บริการแนะแนว

Independent study title: The Needs for Provision of Guidance Services to Students of Wang Nam Yen Wittayakhom School in Sa Kaeo Province

Author: Mr. Roengsak Channual; **ID:** 2602800365;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent study advisor: Dr. Niranart Sansa, Associate Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The purpose of this research was to assess the needs for provision of guidance services to students of Wang Nam Yen Wittayakhom School in Sa Kaeo province.

The research sample consisted of 325 Mathayom Suksa I – VI students of Wang Nam Yen Wittayakhom School in Sa Kaeo province during the second semester of the 2018 academic year, obtained by stratified sampling. The employed research instrument was a questionnaire on the actual and expected conditions of the provision of guidance to students of Wang Nam Yen Wittayakhom School, with reliability coefficients of .90 for the part of actual condition and .86 for the part of expected condition. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and PNI index.

The results showed that Mathayom Suksa I – VI students of Wang Nam Yen Wittayakhom School in Sa Kaeo province had the needs for provision of guidance services that could be ranked from top to bottom as follows: (1) placement service, (2) information service, (3) counseling service, (4) follow-up and evaluation service, and (5) individual inventory service.

Keywords: Needs, Guidance service

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา และอาจารย์คณะกรรมการสอบร่วม คือ รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร ซึ่งทั้งสองท่านได้ใช้เวลาให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่ ติดตาม และให้การศึกษาทุกด้าน จนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุรัชเกล้า ทองอ่อน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสระแก้ว อาจารย์จินดาศรี แผลมทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมและนางสาวบุญทริก ภูจอมจิตร นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมืออย่างละเอียดในการนำไปใช้ทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนายชานนท์ ประภา ผู้อำนวยการ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม อาจารย์ทุกท่าน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งทางตรงและทางอ้อมในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกๆ ท่านในการให้บริการ ผู้รับบริการได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี สำหรับสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัว ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุน และคอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

เริงศักดิ์ จันทร์นวล

ตุลาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว	8
การประเมินความต้องการจำเป็น	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ	31
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการให้บริการแนะแนว 5 บริการ ทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง	33
ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นของนักเรียนต่อการให้บริการแนะแนว ตามความสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ของนักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
วัตถุประสงค์การวิจัย	52
สรุปผล	52
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	67
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	68
ข แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ	70
ค ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	77
ง ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามสภาพเป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม	80
จ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว(ฉบับจริง)	83
ฉ หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ และหนังสือขอเก็บข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างจริง	90
ประวัติผู้ศึกษา	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว	26
ตารางที่ 4.1 ค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม	31
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการ รวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ทั้งสภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่คาดหวัง	33
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการ สนเทศ ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง	35
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการ ให้คำปรึกษา ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง	37
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการ จัดวางตัวบุคคล ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง	39
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการ ติดตามและประเมินผล ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง	41
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	43
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนด้านบริการสนเทศ	44
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนด้านบริการให้คำปรึกษา	46
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	48
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนด้านบริการติดตามและประเมินผล	50
ตารางที่ 4.12 สรุปผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียน 5 บริการ	51

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1	ความสัมพันธ์ของการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ	หน้า 20

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำเอาองค์ความรู้ ทักษะ จากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึก เป็นสาธารณะที่ดีงาม เกิดการใช้ทักษะในการใช้ชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนที่มีความสุข ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างสร้างสรรค์ (แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, น.9)

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ เพราะว่าการศึกษามุ่งช่วยให้บุคคลเกิดความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีทั้งผลดีและไม่ดีหลายประการ ส่วนที่เป็นผลดีมักเกิดกับผู้ที่มีความพร้อมสามารถปรับตัวได้กับสภาพปัจจุบัน และที่ไม่สามารถปรับตัวได้กับสภาพการเปลี่ยนแปลงนั้นก็จะทำให้กลุ่มบุคคลนั้นไม่ได้รับข่าวสารที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องตามความเป็นจริงโดยเฉพาะในกลุ่มบุคคลที่เป็นวัยกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ การค้นหาตัวตนของตนเอง อีกทั้งยังเป็นวัยที่ยังขาดประสบการณ์ ขาดทักษะในการดำรงชีวิต ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันต่างๆ ทางสังคม เช่น สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษาทุกระดับ และสถาบันครอบครัว ควรให้ร่วมมือและเห็นความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ได้รับการเตรียมความพร้อมสร้างจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

(นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2551, น.2) อีกทั้งในสังคมปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปเป็นอย่างมากส่งผลต่ออาชีพที่เด็กและเยาวชนต้องออกไปทำงานหลังจบการศึกษาเพื่อให้รู้เท่าทันและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอาชีพได้ จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ที่ต้องเตรียมความพร้อมให้การแนะแนวอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (เริงชัย หมั่นชนะ, น.8)

เด็กและเยาวชนจำนวนมากที่ไม่รู้ถึงความถนัดของตนเองซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต การให้ข้อมูลด้วยการบริการแนะแนวและการให้ปรึกษาอย่างถูกวิธีจะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อสำรวจตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการของการ “แนะแนว” อย่างถูกวิธีซึ่งตามหลักการแนะแนวต้องช่วยให้บุคคลรู้จักตัวตนของตนเอง สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธี รู้จักตั้งเป้าหมายให้กับชีวิต สร้างแรงจูงใจให้กับตนเองอย่างสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (มาลี ศรีสมปอง, 2555, น.1)

การให้บริการแนะแนวและการปรึกษาแก่กลุ่มเด็กและเยาวชนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในวัยที่กำลังศึกษา โดยในแต่ละสถาบันการศึกษาจะมีฝ่ายงานที่รับผิดชอบงานด้านการแนะแนวและการปรึกษาจัดกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ค้นพบตนเองสร้างความเจริญงอกงามตามความสามารถเหมาะสมกับวัย ซึ่งมีแนวทางการสำเร็จจนเกิดความสุขของเป็นชีวิตเป็นจุดหมาย (สุโท เจริญสุข, 2557, น.4) งานการให้บริการแนะแนวและการปรึกษาของสถาบันการศึกษาจึงเป็นส่วนงานที่มีความสำคัญในการให้บริการแก่เด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยเรียนให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามความถนัด (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2542, น.9)

ในการที่นักเรียนหรือเยาวชนจะสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ตามสมควรเหมาะสมพร้อมทั้งช่วยเหลือผู้อื่นได้ดี ต้องได้รับการแนะแนวและการให้การศึกษา (สุชา จันทร์เอม, 2549, น.4) เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักรักสิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจตามแนวทางของตนเองได้อย่างเหมาะสม จนประสบความสำเร็จในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างสมดุลและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538, น.10) นั่นก็เพราะว่าการแนะแนวและการให้การศึกษามุ่งเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือนักเรียนหรือเยาวชนทุกคนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตามวัตถุประสงค์ คือ 1) การแนะแนวช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา 2) การแนะแนวช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้ได้รับการบรรเทาลง

3) การแนะแนวช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนหรือเยาวชนให้ไปถึงขีดสุดตามที่สังคมต้องการ การจัดให้มีบริการแนะแนวและการให้การปรึกษาทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว และ สังคม จึงนับได้ว่ามีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนหรือเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา จนสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

การแนะแนวและการให้การปรึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นระยะของการตัดสินใจที่สำคัญในการวางแผนของชีวิตในวัยนักเรียนหรือเยาวชน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2551) ได้กล่าวไว้ว่า “โรงเรียนต้องจัดให้มีบริการแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ และแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อใช้ให้แก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ” โดยนักเรียนหรือเยาวชนต้องมีความพร้อมที่จะออกไปศึกษาต่อเพื่อประกอบอาชีพ หลังจบการศึกษา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการแนะแนวนักเรียนหรือเยาวชนในวัยนี้ คือ ครูแนะแนว หรือครูที่ปรึกษาที่จะคอยให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเลือกแผนการเรียน การค้นหาตัวเอง เป็นต้น

งานแนะแนวโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม มีหน้าที่หลักในการให้บริการแนะแนวและการปรึกษาแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับด้านการศึกษา การเลือกแผนการเรียน การแบ่งเวลาในการทำงานที่ครูแต่ละวิชาสั่งให้ทำ ซึ่งในการเรียนระดับมัธยมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนหรือเยาวชนจะต้องมีความรับผิดชอบเพราะต้องเรียนทั้งหมด 8 กลุ่มสาระวิชา และต้องทำกิจกรรมระหว่างเรียน ซึ่งถ้านักเรียนไม่สามารถแบ่งเวลาอย่างเป็นระบบได้ก็จะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร อีกทั้งปัญหาด้านอาชีพก็เป็นอีกหนึ่งปัญหา เนื่องจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยที่กำลังศึกษาคืออายุระหว่าง (13-18 ปี) ส่วนใหญ่ยังไม่มีอาชีพ แต่ในบางส่วนก็ต้องประกอบอาชีพในบางวันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจทางครอบครัว โรงเรียนก็ได้จัดให้มีบริการจัดวางตัวบุคคล เช่น จัดหาทุนการศึกษา จัดหาสถานที่ทำงานพิเศษ ในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างที่เหลือจากการเรียนได้มีโอกาสทำงานเพื่อหารายได้แบ่งเบาภาระของครอบครัว ตลอดจนปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม เนื่องจากนักเรียนระดับมัศึกษากำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยร่างกายจะมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ในขณะที่อารมณ์จะรุนแรงและเปลี่ยนแปลงง่าย ด้านสังคมจะให้ความสำคัญกับเพื่อนเป็นอย่างมาก ช่วงวัยรุ่นจึงถือเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต

งานแนะแนวและการปรึกษาเป็นภารกิจหนึ่งของฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการแนะแนวและการปรึกษารอบคลุมทั้ง 5 บริการ อย่างเป็น

ระบบ โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ให้เป็นเยาวชนที่พึงประสงค์ อีกทั้งยังช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนให้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในทุก ๆ ด้านด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะปัญหานั้นจะเกิดขึ้นโดยตรงหรือทางอ้อม ตลอดจนเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตัวเองในทุก ๆ ด้าน แต่ด้วยสภาพปัจจุบันมีครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวอยู่ด้วยกัน 3 คน ในจำนวนนี้มีเพียงหนึ่งคนที่สามารถศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง ทำให้ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นต้องแบกรับภาระงานเป็นจำนวนมาก บวกกับภาระงานสอน และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจึงทำให้การปฏิบัติงานแนะแนวได้ไม่เต็มที่ ไม่สามารถให้เวลากับนักเรียนได้เท่าที่ควร จึงทำให้การตอบสนองความต้องการจำเป็นของนักเรียนได้ไม่เต็มที่

ด้วยความสำคัญที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว โดยนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา การแนะแนวและการให้การปรึกษาแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

3. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

3.1 ขอบเขตของเนื้อหา

3.1.1 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

3.1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ที่มีต่องานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ได้แก่

- 1) บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) บริการสนเทศ
- 3) บริการให้คำปรึกษา
- 4) บริการจัดวางตัวบุคคล
- 5) บริการติดตามและประเมินผล

3.2 ขอบเขตของพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

3.3 ขอบเขตของแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งได้ดังนี้

3.3.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว จำนวน 2,110 คน

3.3.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน จำนวน 325 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการรวบรวมความคิดเห็นต่อบริการแนะแนวของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริง จากนั้นทำการจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างในความต้องการนั้น (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

4.2 การบริการแนะแนว หมายถึง กระบวนการจัดบริการให้แก่ นักเรียนของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว โดยจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมบริการหลักของการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ซึ่งประกอบด้วย

4.2.1 บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง บริการศึกษาและสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นบริการที่ทำให้ผู้แนะแนวและครูสามารถรู้จักนักเรียนเป็น

รายบุคคล ช่วยให้ผู้นะแนวสามารถรู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความเหมาะสม บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้านผลการเรียน สำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคลและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมถึงการสำรวจสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวของนักเรียนและการเก็บข้อมูลน้ำหนักส่วนสูงเพื่อดูพัฒนาการของนักเรียน รวมทั้งการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้น ม.3 และม.6

4.2.2 บริการสนเทศ หมายถึง บริการที่จัดหารรวบรวมข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยอาศัยเครื่องมือและวิธีการต่างๆ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์แจกแจง เพื่อให้เป็นข้อสนเทศและพร้อมที่จะนำเสนอให้แก่นักเรียนหรือผู้รับบริการ ด้วยเทคนิคและวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม บริการสนเทศ ได้แก่ จัดให้มีข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียน การติดป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ การเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ด้านอาชีพ การวัดแนวความถนัดในอาชีพ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในด้านอาชีพ การดำเนินชีวิต และการเคารพกฎหมายเพื่อการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขเป็นต้น

4.2.3 บริการให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่จัดการกับปัญหาของนักเรียนได้ จนสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือครูแนะแนวต้องยินดีและเต็มใจที่จะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคนอย่างเข้าใจ ใช้ทักษะ เทคนิค วิธีการตามหลักของการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ และที่สำคัญผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือครูแนะแนวต้องเสียสละเวลาละเว้นจากการทำกิจกรรมต่างๆ ในขณะที่นักเรียนมาขอรับการปรึกษา

4.2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง บริการที่เกี่ยวข้องกับบริการต่างๆ ทั้งบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา เป็นการวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของนักเรียน ทั้งช่วยให้นักเรียนได้เรียนตามแผนการเรียนที่ตนเองชอบ ใ้ได้อยู่ในกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสประกอบอาชีพเพื่อหารายได้พิเศษในช่วงเวลาว่างตามความสามารถของตนเอง มีการจัดสรรทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ การจัดบริบทสิ่งแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมให้นักเรียนที่จบการศึกษาได้เรียนในสาขาที่นักเรียนสนใจ ตลอดจนการวางแผนทางช่วยเหลือนักเรียนที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนได้เรียนต่อตามความเหมาะสม

4.2.5 บริการติดตามและประเมินผล หมายถึง การติดตามการจัดบริการต่างๆ ที่หน่วยงานได้ดำเนินการไปแล้ว เพื่อประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการ

ให้บริการต่างๆ อย่างเหมาะสมแก่ผู้รับบริการ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการติดตามผล บริการติดตามและประเมินผล ได้แก่การสอบถามพูดคุย การใช้บัตรแสดงความคิดเห็น แบบสอบถามความพึงพอใจในกิจกรรมต่างๆ อาทิ การฝึกอาชีพระยะสั้น การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การให้ทุนการศึกษา เป็นต้น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงความต้องการจำเป็นของนักเรียนต่อการให้บริการแนะแนวของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว
 - 1.1 ความหมายของการแนะแนว
 - 1.2 ความสำคัญของการแนะแนว
 - 1.3 ประเภทและขอบข่ายของการแนะแนว
 - 1.4 ประโยชน์ของการแนะแนว
 - 1.5 บริการแนะแนวของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
 - 1.5.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
 - 1.5.2 บริการข้อมูลสารสนเทศ
 - 1.5.3 บริการให้คำปรึกษา
 - 1.5.4 บริการจัดวางตัวบุคคล
 - 1.5.5 บริการติดตามและประเมินผล
2. การประเมินความต้องการจำเป็น
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว

แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการแนะแนวที่จะกล่าวถึงเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาความต้องการจำเป็นของการแนะแนวตามความคิดเห็นของนักเรียน ประกอบด้วย 1) ความหมายและความสำคัญของการแนะแนว 2) หลักการแนะแนว 3) ประเภทและขอบข่ายของการแนะแนว 4) ประโยชน์ของการแนะแนว 5) การประเมินความต้องการจำเป็น และ 6) บริการแนะแนวของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

1.1 ความหมายของการแนะแนว

การแนะแนว เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่จะช่วยให้ บุคคลรู้จัก และเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถนำตนเองได้ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยที่การแนะแนวไม่ใช่การแนะนำ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการแนะแนวเป็นการช่วยเหลือบุคคลให้เขาสามารถช่วยตนเองได้ตามความเหมาะสมของตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้หลายท่าน ดังนี้

โจนส์ (Jones ,1963, อ้างถึงใน คมเพชร นัตรศุกกุล, 2529, น.2) ได้ให้ความหมายของการแนะแนว สรุปได้ว่าการแนะแนวคือ การที่บุคคลคนหนึ่งพยายามจะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่ง เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้เหมาะสมให้สามารถปรับตนเองให้ดีขึ้น รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับตนเอง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวนั้นมุ่งที่จะให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง ในด้านของความอิสระและมีความสามารถรับผิดชอบต่อตนเองได้อย่างสมบูรณ์

คมเพชร นัตรศุกกุล (2540, น.2-3) ยังกล่าวอีกว่า การแนะแนวจะช่วยเหลือบุคคลใน 3 ประการคือ

1. ให้สามารถเลือกสิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น (Making-Choices)
2. ให้เกิดการปรับตัวที่ดี (Well-adjusted)
3. การแก้ไขปัญหา (Solving-problem)

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2531, น.3) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่าตัดสินใจได้ว่า จะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหายังไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

กรมวิชาการ (2532) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึงกระบวนการหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองรู้จักสภาพแวดล้อมสามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ได้

ฮิลล์ (Hill, 1965 อ้างถึงใน พนม ล้อมอารีย์, 2533, น.4) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นบริการอย่างหนึ่งที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้นมา เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดแก้ปัญหาต่างๆ ของตนได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อูษณีย์ เย็นสบาย (2534) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึงการชี้ช่องทางหรือแนะแนวทางเพื่อให้ผู้ได้รับการชี้ช่องทางและแนะแนวได้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของตนเองได้อย่างเหมาะสม

คาร์เตอร์ วิกู๊ด (1945, อ้างถึงใน อูษณีย์ เย็นสบาย, 2534, น.4) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึงแบบของการช่วยเหลือที่เป็นระบบระเบียบอีกอย่างหนึ่งที่ให้กับนิสิต นักศึกษานักเรียนหรือบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสำรวจตนเองและเกิดแนวทางการปฏิบัติในการดำรงชีวิต

อาร์เธอร์ เจ โจนส์ (1951, อ้างถึงใน อูษณีย์ เย็นสบาย, 2534, น.5) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึงการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองได้ว่าเขาต้องการอะไร จะทำอะไรและจะทำให้จุดมุ่งหมายของเขาสมบูรณ์ได้อย่างไรตลอดจนสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ด้วยดี

เซอร์แมน เจ ปีเตอร์ส (1967, น.6 อ้างถึงใน อูษณีย์ เย็นสบาย, 2534, น.5) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึงการแนะแนวเป็นทั้งกระบวนการและความคิดรวบยอดในแง่ของความคิดรวบยอดการแนะแนวจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองและเพื่อประโยชน์ของสังคมในแง่ของกระบวนการการแนะแนวเป็นการรวบรวมความรู้ในการพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อพัฒนาตัวเอง

วนิดา แดงสุภา (2535, น.17 อ้างถึงในอุไร สุมาริธรรม, 2545, น.136) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึงกระบวนการของบริการซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจและรู้จักตนเองได้อย่างถูกต้องได้พัฒนาในทุกๆ ด้าน สามารถช่วยเหลือตนเองมีทักษะและวิจรรณญาณการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีเพื่อบุคคลนั้นจะได้เป็นสมาชิกที่ดีมีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

จากความเห็นของนักวิชาการสรุปได้ว่า การแนะแนวหมายถึงกระบวนการของบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือให้บุคคลได้รู้จักและเข้าใจตนเองตลอดจนเข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

พนมกลิ่น อารีย์ (2548) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ 3 นัยด้วยกัน คือ ความหมายตามรูปศัพท์

การแนะแนว หมายถึง การชี้แนะการชี้ช่องทางบอกแนวทางเพื่อช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาตัดสินใจแต่มีใช้การแนะนำ (Advise) เพราะการแนะนำนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือจะทำหน้าที่เป็นผู้เลือกหรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจส่วนการแนะแนวนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือหรือนักแนะแนว

ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้เลือกหรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจให้แต่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ แล้วให้ผู้ที่มีปัญหาทำหน้าที่เลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง

ความหมายในแง่กระบวนการ

การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและโลกของตนเอง
ความหมายในแง่บริการ

การแนะแนว หมายถึง การบริการอย่างหนึ่งที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ สามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดแก้ปัญหาต่างๆ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี สามารถดำรงตนอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้าน คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถเลือกตัดสินใจและปรับตัวได้อย่างฉลาดและเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคคลให้เป็นคนโดยสมบูรณ์และได้รับความสำเร็จในชีวิต

1.2 ความสำคัญของการแนะแนว

พนม ลีมอารีย์ (2548, น.5) กล่าวว่า ความสำคัญของการแนะแนวนั้นพบว่าปัจจุบันการแนะแนวได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องหรือเหมือนกันกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาคือการช่วยให้เยาวชนของชาติเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุกๆ ด้านมุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ได้มีการกำหนดให้มีกิจกรรมแนะแนวอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และยังได้กล่าวในเกณฑ์การใช้หลักสูตรว่า

“โรงเรียนต้องจัดให้มีการบริการแนะแนวส่วนตัวแนะแนวการเรียนและการศึกษาต่อเพื่อช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

นอกจากนี้กิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัศึกษานั้นหลักสูตรยังได้ระบุอีกว่า

“กิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นนี้จะต้องครอบคลุมทั้ง 3 ด้านของการแนะแนวคือการแนะแนวการศึกษาการแนะแนวอาชีพการแนะแนวบุคลิกภาพและการปรับตัว โดยเฉพาะด้านความประพฤติ” (มะเดื่อเสมา, 2524, น.2 อ้างถึงใน พนม ลีมอารีย์, 2548, น.5)

การที่วิชาการแนะแนวหรือปัจจุบันนี้นิยมเรียกว่าจิตวิทยาการแนะแนวเข้ามามีบทบาทในการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เนื่องจากเยาวชนเป็นผู้มีความสำคัญต่อประเทศชาติเพราะจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตซึ่งจะต้องรับผิดชอบประเทศชาติต่อไป จึงสมควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์สังคมและจิตใจเพื่อช่วยให้เยาวชนเหล่านั้นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุขและเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นที่พึงประสงค์ของประเทศชาติ

อุษณีย์ เข็นสบาย (2534, น.3) กล่าวว่า มนุษย์จัดเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งของโลก มนุษย์จะเป็นทรัพยากรอันมีคุณค่าได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเองผู้อื่นและสังคมที่มนุษย์จะทรงคุณค่าได้ตามที่กล่าวนั้นมนุษย์ต้องได้รับการฝึกฝนมิใช่สิ่งที่จะกระทำกันสำเร็จได้ง่ายนักเนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งในอันที่จะทำให้ผลการพัฒนามนุษย์หันเหไปในทิศทางใดก็ได้ ดังนั้นในกระบวนการพัฒนามนุษย์จึงต้องใส่ใจในการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอเมื่อสังคมยิ่งทวีความซับซ้อนมากขึ้นการคิดวิธีการเพื่อพัฒนามนุษย์ก็มีมากแบบยิ่งขึ้น เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายลักษณะพอสรุปได้ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม สังคมมีความเป็นอยู่ซับซ้อนมากขึ้นสถานะทางสังคมบทบาทต่างๆ เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาทางการปรับตัวมนุษย์ในสังคมเกิดความสับสนในบทบาทของตนเองทำให้มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมเกิดขึ้นมากมาย

2. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมปัจจุบันมีความลำบากเรื่องความเป็นอยู่ทางด้านเศรษฐกิจจำนวนคนเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติลดลง ผู้คนแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การเพิ่มอำนาจให้กับตนเองทางด้านเศรษฐกิจเพื่อที่จะทำให้ตนเองอยู่ดีกินดีมีความสุขจึงทำให้คนในครอบครัวแยกย้ายกันไปเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันทางด้านเศรษฐกิจ เช่น พ่อแม่ทำงานนอกบ้านทิ้งลูกให้อยู่ในความดูแลของคนรับใช้หรือสถานเลี้ยงดูเด็ก เด็กปัจจุบันจึงขาดความอบอุ่นได้ง่ายปัญหาทางพฤติกรรมก็พอกพูนขึ้นตามวัย พ่อแม่ก็ไม่มีเวลาเอาใจใส่ยิ่งทำให้เกิดความรุนแรงในปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น

3. ปัญหาการว่างงาน สภาพการทำงานปัจจุบันมีการแก่งแย่งแข่งขันกันสูงเนื่องจากจำนวนงานไม่สมดุลกับจำนวนคนที่ต้องการทำงาน อีกประการหนึ่งงานลักษณะใหม่ๆ มีเพิ่มมากขึ้น บุคคลเกิดความสับสนในการเลือกทำงาน ผลกระทบก็คือทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน ความไม่พอใจในการทำงานของตน ไม่มีความสุขในการทำงาน ปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่รุนแรงหลายรูปแบบในสังคม

4. ปัญหาทางด้านสุขภาพจิต สังคมมีปัญหาเกือบทุกจุดการดำรงชีวิตในสังคมจึงขาดความสุขมีปัญหาด้านความคิดความเชื่อความไม่สมหวังการเลี้ยง การฝากความหวังไว้กับสิ่งที่เลื่อนลอย การเล่นเกมพนัน เล่นหวย เล่นแชร์ เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่อย่างวิตกกังวลหวาดผวาคอยเอาใจเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ไม่มีเพื่อนที่แท้จริง คอยแต่รักและตามใจตนเองเพื่อความสุขของตนโดยไม่คิดถึงสิ่งอื่น คนปัจจุบันจึงมีพฤติกรรมที่มักเป็นปัญหากับตนเองเพื่อความสุขเฉพาะหน้า เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็มีความเครียดกระทบทั้งตนเองครอบครัวและสังคม ในที่สุดอาจถึงขั้นรุนแรงทำลายตนเอง ทำลายผู้อื่น ทำลายสังคม หรือหนีออกไปจากโลกแห่งความเป็นจริงบ้างถึงวิกฤตชีวิต ฯลฯ

5. ปัญหาการควบคุมสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในสังคม สิ่งเร้าต่างๆ ที่บุคคลในหลายวงการในสังคมจัดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบมีมากขึ้น สังคมวุ่นวายไม่รัดกุมมากพอที่จะควบคุมสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งเร้าทางลบหรือสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในอันที่จะพัฒนาบุคคลเพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยียังทำให้สิ่งเร้าเหล่านั้นทวีความเข้มข้นรุนแรงในการเร้าบุคคลมากยิ่งขึ้น มนุษย์ปัจจุบันต้องอาศัยความสามารถในการเลือกมากขึ้น โอกาสพลาดพลั้งก็มีได้ง่าย มนุษย์ไม่มีความสามารถทางสติปัญญาและข้อมูลมากพอที่จะทำให้การดำเนินชีวิตแบบลองผิดลองถูกมากยิ่งขึ้น ปัญหาในเรื่องพฤติกรรมก็จะติดตามเป็นเงาตามตัว

จากการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันดังกล่าวข้างต้นการพัฒนาบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันที่มีสภาพแวดล้อมอันมีขีดจำกัดและค่อนข้างอันตรายจึงเป็นไปได้โดยยาก มนุษย์ที่จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขในสังคมแบบนี้และก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมพัฒนาสังคมจำเป็นต้องอาศัยสติปัญญาและการมีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเลือกการตัดสินใจการแก้ปัญหาและการปรับตน วิธีหนึ่งที่มนุษย์ปัจจุบันนำมาใช้และถ้าใช้เป็นจะได้ผลดียิ่งตามเป้าหมายก็คือวิธีการของการแนะแนว เนื่องด้วยวิธีการนี้มุ่งเน้นที่จะให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามสมควรแก่สภาพบุคคลที่ได้รับการแนะแนวจะเพิ่มคุณสมบัติเด่นชัดในเรื่องการเข้าใจตนเองการตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและการปรับตนได้ดีในทุกสภาพการณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่าการแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการช่วยพัฒนามนุษย์เพื่อความเจริญของมนุษย์เองและสังคมที่มนุษย์ดำรงอยู่

จากความเห็นของนักวิชาการสรุปได้ว่า ความสำคัญของการแนะแนวคือการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจ สังคมในยุคปัจจุบันนี้ ก่อให้เกิดปัญหาที่มีผลต่อสภาพจิตใจสุขภาพกายการเรียนการทำงาน การแนะแนวจะช่วยให้ผู้รับบริการมองปัญหาอย่างละเอียดและถูกต้องสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

1.3 ประเภทและขอบข่ายของการแนะแนว

คมเพชร นัตรศุกกุล (2529, น.10) พนม ลีมีอารีย์ (2533, น.7-9) อุษณีย์ เข็นสบาย (2533, น.200-201) มาลิณี จุโฑปะมา (2536, น.82-90) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานแนะแนวในลักษณะเดียวกัน สรุปได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. การแนะแนวการศึกษา (Education Guidance) มุ่งให้ผู้รับบริการเห็นคุณค่าของการศึกษา รู้จักเลือกและตัดสินใจในการวางแผนชีวิตทางการศึกษา ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ จนประสบความสำเร็จในการศึกษา เช่น การแนะแนวในการศึกษาต่อ

2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) มุ่งให้ผู้รับบริการรู้จักโลกกว้างทางอาชีพหรือโลกของงาน มีเจตคติที่มีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีกจนิสัยที่ดีในการทำงาน รู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพที่ตรงกับสติปัญญาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน มีความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพอิสระ รู้จักพัฒนาตนเอง พัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งแนะแนวการเตรียมตัวเพื่อการประกอบอาชีพ การปรับตัวให้เข้ากับงาน และหาความเจริญก้าวหน้าในการทำงานที่ทำอยู่

3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Guidance) มุ่งให้ผู้รับบริการรู้จักพัฒนาตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ หรือสามารถปรับตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ และทำตัวให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ

อุไร สุมาริธรรม (2545, น.140) ได้แบ่งการแนะแนวออกเป็น 3 ขอบข่ายคือการแนะแนวด้านการศึกษากการแนะแนวด้านอาชีพ และการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1. การแนะแนวด้านการศึกษา (Education Guidance) เป็นการแนะแนวที่จัดโดยมุ่งหวังให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการศึกษาโดยจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ทางการศึกษาเช่นการเลือกวิชาเรียนต่างๆ ในโรงเรียนการเลือกโปรแกรมการเรียนหรือแผนการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองการรู้จักโลกกว้างทางการศึกษา อาทิ หลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้นๆ ของแหล่งสถานศึกษาเป็นต้นการเรียนรู้วิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนและการรู้จักวางแผนชีวิตด้านการศึกษาในอนาคต

2. การแนะแนวด้านอาชีพ (Vocational Guidance) เป็นการแนะแนวที่ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักลักษณะอาชีพและสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้รวมทั้งการเตรียมความพร้อมตนเองสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคตซึ่งอาจจัดให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพเช่น

2.1 การให้นักเรียนรู้จักโลกกว้างทางอาชีพอาทิลักษณะอาชีพประเภทต่างๆ คุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพนั้นๆ รายได้ความมั่นคงความก้าวหน้าของงานอาชีพแต่ละชนิด ตลอดจนแหล่งที่จะให้การฝึกฝนอบรมก่อนเข้าสู่อาชีพนั้นๆ

2.2 การให้นักเรียนรู้จักพิจารณาความเหมาะสมของตนกับอาชีพต่างๆ เช่น ความสามารถความถนัดความสนใจ และบุคลิกภาพของตนว่าเหมาะสมกับอาชีพที่ต้องการหรือไม่

2.2 การให้นักเรียนรู้จักตนเองให้พร้อมต่อการประกอบอาชีพ อาทิ การเตรียม ด้านการศึกษาการฝึกอบรมคุณสมบัติต่างๆ ของอาชีพนั้นๆ รู้แนวทางการหางานทำมีการเตรียมพร้อมต่อการสอบ และการเข้ารับการสัมภาษณ์งาน เป็นต้น

2.3 การให้นักเรียนรู้จักแนวทางที่จะใช้ในการปรับตัวในการทำงาน และการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในการทำงาน อาทิ หลักการปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงาน การทำงานอย่างมีความสุข เป็นต้น

3. การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance) เป็นการแนะแนวที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองในทุกด้านเข้าใจชีวิตรู้จักพัฒนาตนเองและสามารถปรับตัวต่อสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมสามารถนำพาชีวิตของตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข ประเด็นที่จะให้การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมนั้นมีมากมายเพราะครอบคลุมเรื่องต่างๆ ที่จะช่วยให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนเองให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การจัดการกับอารมณ์อย่างเหมาะสมการปรับตัวทางสังคม การเสริมสร้างและรักษาสุขภาพอนามัย การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การเลือกคู่ครอง และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

1.4 ประโยชน์ของการแนะแนว

เทคโนโลยีภาคใต้ (ออนไลน์, 2558) กล่าวว่าบริการแนะแนวนับว่าเป็นบริการที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอยู่ตลอดเวลาบริการแนะแนวมีประโยชน์มากมายดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้อย่างถูกวิธีทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

2. ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนไปตามความถนัดของตนเองสามารถเลือกวิชาตามความรู้ความสามารถของตนเอง

3. ช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดและร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความพอใจและความสามารถของตนเอง

4. ช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพไปตามความถนัดของตนเองอันจะเป็นแนวทางไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในวิชาที่ตนเองเลือกเรียน

5. ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักคิดและปฏิบัติสิ่งใหม่ๆได้ด้วยตนเองสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง

6. ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

7. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองรู้จักคิดและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองรู้จักวางแผนชีวิตในอนาคตและดำเนินชีวิตไปตามที่ตนเองต้องการ

8. ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบๆตัวรู้จักและเข้าใจบุคคลอื่นได้ดี

9. ช่วยให้นักเรียนเป็นคนที่มีเหตุผลรู้จักคุณค่าของตนเองและนำคุณค่าของตนเองไปใช้ประโยชน์

10. ช่วยให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี (ออนไลน์, 2558) กล่าวไว้ว่าการบริการแนะแนวมีประโยชน์กับบุคคลหลายฝ่ายดังนี้

1. ประโยชน์แก่ผู้ปกครองหรือบิดามารดา

1.1 ได้รับรู้และเข้าใจสถานภาพทางการเรียนของบุตรหลานของท่านเมื่อท่านได้มีโอกาสปรึกษาหารือกับครูแนะแนว

1.2 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสที่บุตรหลานของท่านจะได้เรียนต่อหรือออกไปประกอบอาชีพ

1.3 รับรู้และเข้าใจสภาพปัญหาของเด็กวัยรุ่นเพื่อจะได้ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการปรับปรุงพฤติกรรมของบุตรหลานของท่านต่อไป

2. ประโยชน์ต่อนักเรียน

2.1 ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองดีขึ้นและสามารถปรับปรุงตนเองในด้านการเรียนสังคมอารมณ์และสติปัญญา

2.2 ช่วยให้นักเรียนตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างฉลาดและมีเหตุผล

2.3 ช่วยให้นักเรียนเข้าใจสาเหตุของปัญหาและวิธีแก้ปัญหาเพื่อสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีจุดหมายและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3. ประโยชน์แก่ครู

3.1 ช่วยครูให้เข้าใจถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหารวมทั้งหาวิธีแก้ปัญหานั้น

3.2 ช่วยครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน

3.3 ช่วยครูในการศึกษานักเรียนทำให้รู้จักนักเรียนดีขึ้น

4. ประโยชน์แก่โรงเรียน

4.1 ช่วยโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน

4.2 ช่วยลดปัญหาต่างๆ เช่นปัญหานักเรียนไม่จบหลักสูตร หรือปัญหานักเรียนเรียนอ่อน หรือหนีเรียน เป็นต้น

1.5 บริการแนะแนวของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

การจัดบริการแนะแนวเป็นภารกิจของ ฝ่ายวิชาการ งานแนะแนวโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม รวมทั้งป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนให้แก้ปัญหาในทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ตลอดจนเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนทุกคน ทั้ง ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม (หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม 2561)

วัตถุประสงค์ของงานแนะแนวฯ

1) เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

2) เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง ทั้งทางด้านความถนัดและความสามารถอย่างเต็มที่

3) เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความวิตกกังวล ความคับข้องใจ สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างเหมาะสม

4) เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

5) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางด้านการศึกษา

6) เป็นแหล่งวิชาการและเป็นศูนย์กลางในการช่วยป้องกันและแก้ปัญหาให้กับผู้รับบริการ

1.5.1 การบริการของงานแนะแนวฯ

1) บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

โรงเรียนจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งได้ให้ความร่วมมือกับครูที่ปรึกษาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ลงในแบบเก็บประวัติ (ระเบียบสะสม) การเยี่ยมบ้านนักเรียน และเก็บทะเบียนประวัตินั้นไว้กับครูที่ปรึกษาทุกห้องทุกระดับชั้น

ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ประกอบด้วยประวัติส่วนตัว ครอบครัว การศึกษา อาชีพ สุขภาพและบุคลิก ตลอดจนเป็นการสำรวจความต้องการของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้จักและเข้าใจนักเรียนในทุกด้านตั้งแต่เข้ามาศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาทั้งมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมและการพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า การใช้ระเบียบสะสมควรใช้ด้วยความรอบคอบและจริงจัง กล่าวคือ

(1) นักเรียนควรกรอกข้อมูลทุกด้านตามข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องด้วยความตั้งใจและจริงใจ เริ่มตั้งแต่วันแรกที่นักเรียนเข้ามาศึกษาที่โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมและจะต้องปรับปรุง แก้ไขข้อมูลเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นปัจจุบันจนกว่านักเรียนจะสำเร็จการศึกษา

(2) ข้อมูลที่นักเรียนกรอกจะเป็นข้อมูลเพื่อ โรงเรียนผ่านครูที่ปรึกษาจะได้รู้จักและช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้น โดยงานแนะแนวจะได้ประสานงานกับส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง จิตแพทย์ พยาบาล หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น

2) บริการสนเทศ

เป็นบริการเพื่อให้ข่าวสารความรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียนในรูปแบบของห้องสมุดแนะแนวซึ่งเป็นการให้บริการข้อมูลสนเทศจากแนวคิดของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมจึงจัดให้มีบริการห้องสมุดแนะแนวขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในด้านข้อมูล ข่าวสารความรู้ การพัฒนาตนเอง สำหรับการวางแผนการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร จุลสาร สื่อวีดิทัศน์ อื่นๆ

ระยะเวลาและสถานที่ให้บริการ

ระยะเวลา : ตลอดปีการศึกษา

สถานที่ : ห้องแนะแนว/ห้องสมุด โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

3) บริการให้คำปรึกษา

โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โดยงานแนะแนวได้จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาและพัฒนากระบวนการให้คำปรึกษาอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยการประสานงานกับ

“ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา จังหวัดสระแก้ว โรงเรียนสระแก้ว ” มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ได้สำรวจตนเอง และสามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนช่วยเหลือตัวเองได้ ตลอดจนการปรับตัวเข้าหาสังคม ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่ทิศทางที่พึงปรารถนาได้อย่างยั่งยืน

การบริการให้คำปรึกษามีหลายรูปแบบ ดังนี้

(1) การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Counseling) นักเรียนสามารถเข้ารับการปรึกษาเป็นรายบุคคลได้โดยตรงในทุก ๆ เรื่อง

(2) การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group Counseling) นักเรียนสามารถแจ้งความจำนงรับการปรึกษารายกลุ่มในเรื่องต่างๆ เช่น การเลือกแผนการเรียน การปรับตัวในกลุ่มเพื่อน และการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่างๆ

(3) การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ (Hot line) สำหรับนักเรียนที่ไม่สะดวกมาขอรับคำปรึกษา สามารถขอรับคำปรึกษาทางโทรศัพท์ได้ในทุกวัน ระหว่างเวลา 08.30 – 16.30 น. โดยโทรศัพท์หมายเลข 0811746830

(4) การให้คำปรึกษาออนไลน์ เพื่อความสะดวกในการรับบริการปรึกษา นักเรียนสามารถ chat ปรึกษาออนไลน์ได้ทาง Line และ Facebook

ระยะเวลาและสถานที่ให้บริการ ตลอดปีการศึกษา

Id-Line: chon_kai และ Facebook : chon chon

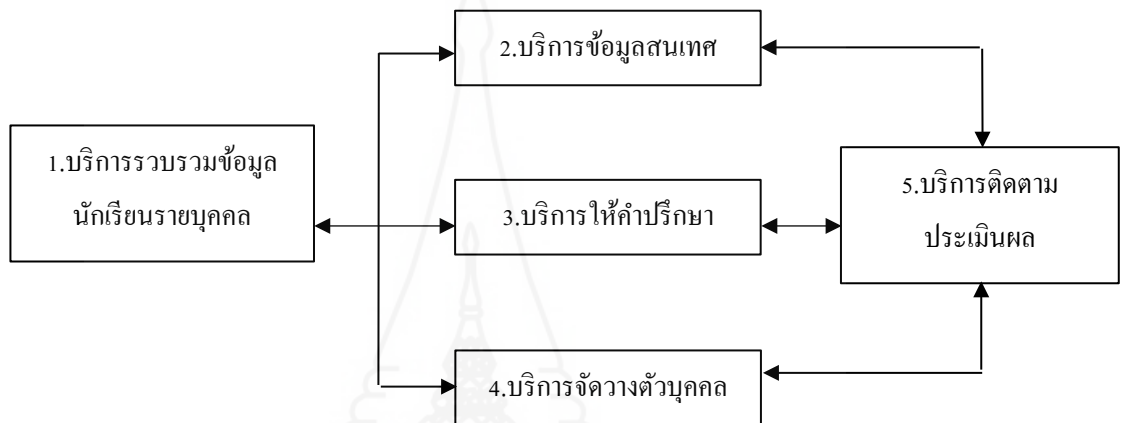
4) บริการจัดวางตัวบุคคล

จัดเป็นบริการที่รวมเอาบริการอื่นๆ เข้าด้วยกันเพราะเป็นบริการที่ช่วยให้ นักเรียนก้าวสู่อาชีพ การเลือกแผนการเรียนและการเลือกกิจกรรมชมรมต่าง ๆ ให้ตรงกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมทั้งช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการสงเคราะห์ตามแต่กรณี เช่น การจัดหางานให้นักเรียนทำระหว่างปิดภาคเรียน สำหรับนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป การจัดหาทุนการศึกษา บริการนี้จัดขึ้นตามความเชื่อว่า นักเรียนจะมีความสุขก็ต่อเมื่อได้อยู่ในสภาพการณ์ที่เหมาะสม มีโอกาสพัฒนาศักยภาพในตัวเองให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

5) บริการติดตามประเมินผล

เป็นการติดตามประเมินผลหลังจากนักเรียนได้รับบริการแนะแนวไปแล้ว สามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด มีอุปสรรคอะไรที่ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการของงานแนะแนว เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการจัดโครงการครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการที่โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ได้จัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ ทั้ง 5 บริการ ผู้วิจัยจึงได้สรุปความสัมพันธ์ของการดำเนินงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ ดังแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ

2. การประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (need assessment) หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลสารสนเทศเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์ และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและสร้างสรรค์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555, หน้า 370)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ ขั้นตอนกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่จะทำการศึกษา แล้วมาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังของข้อมูล จากนั้นทำการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาด้วยการวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

2.2 กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น

กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการทำงานที่แปลงความต้องการที่เป็น เจตนารมณ์หรืออุดมคติให้เป็นความต้องการที่เป็นจริงโดยพิจารณาจากข้อมูล

ข้อเท็จจริงที่รวบรวมจาก แหล่งข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย นำมาเปรียบเทียบและทบทวนเพื่อหาแนวทางที่เป็นไปได้มากที่สุด ในการบรรลุความต้องการหรือการแก้ปัญหาที่ประสบ

กระบวนการวิเคราะห์มี 3 ขั้นตอน (Shambaugh & Magliaro, 1997, 65) ได้แก่

ขั้นที่ 1 การบรรยายความต้องการจำเป็น หมายถึง การกล่าวถึงลักษณะของสิ่งที่จะประเมินว่าเป็นประเด็นอะไร มีลักษณะอย่างไรโดยจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับสภาพที่เป็นจริง และด้านที่ 2 เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับสภาพที่คาดหวัง หรือความต้องการให้เกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล หมายถึง การสร้างแบบสอบถามหรือแบบสำรวจเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสิ่งที่คาดหวังในประเด็นที่เราต้องการศึกษา ซึ่งในที่นี้หมายถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการแนะแนว

ขั้นที่ 3 การสรุปและ ทบทวนความต้องการจำเป็น หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์ สรุปและทบทวนความต้องการจำเป็นโดยมุ่งเน้นการเรียงลำดับจากลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดไปสู่น้อยที่สุด

2.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็น

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถใช้วิธีการที่เรียกว่า *Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})* เพื่อเรียงลำดับคะแนนความต้องการจำเป็น โดยคำนวณมาจากค่าดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) กับค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นในปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบันแล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า (PNI_{modified})

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ มีดังนี้

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง

คือ ระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

(นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2542)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านความต้องการจำเป็น ด้านความต้องการบริการแนะแนวของหน่วยงานต่างๆ ทั้งวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยมีผู้วิจัยไว้ ดังนี้

อัมพร สังกะเทศ (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการบริการแนะแนวทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในระดับมาก มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการไม่มีความแตกต่างกัน ในส่วนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความต้องการบริการแนะแนวแตกต่างกันในทุกข้อคำถาม นักเรียนที่อยู่ระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการบริการแนะแนวด้านบริการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกัน นักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันก็มีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการแตกต่างกัน

ศิวนาถิ คำศรี (2551) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการแนะแนวสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการแนะแนวด้านมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ การใช้ยา การป้องกันยาเสพติด การป้องกันอุบัติเหตุ และการสร้างภูมิคุ้มกันโรค โดยนักเรียนชายและนักเรียนต่างมีความต้องการแนะแนวด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ความวิตกกังวล การมีประจำเดือน และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

วิไลรัตน์ แสงสี (2540) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาและความต้องการบริการแนะแนวในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ การวิจัยพบว่า ปัญหาของนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากกลุ่มเพื่อน ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อาจารย์ที่สอนขาดเทคนิคการสอนทำให้การเรียนไม่น่าสนใจ นักศึกษาเมื่อเกิดปัญหาในการเรียนไม่กล้าที่จะซักถามทำให้ไม่เข้าใจในเรื่องที่เรียน

ความต้องการบริการแนะแนวใน วิทยาเขตพายัพ พบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการบริการแนะแนวด้านการศึกษาต่อที่สูงขึ้น เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และข้อมูลข่าวสารด้านการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของเศรษฐกิจ

1. นักศึกษามีความต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านการตัดสินใจเลือกแผนในการดำเนินชีวิตรวมถึงด้านการเรียน และการศึกษาต่อตามสามารถของตนเอง

2. นักศึกษามีความต้องการบริการจัดหางานหลังสำเร็จการศึกษา ข้อมูลของสถานการศึกษเพื่อตัดสินใจศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น และการจัดหางานพิเศษให้นักศึกษาทำระหว่างปิดภาคเรียน วัลสันต์ ฝั้นกาศ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่านักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความต้องการบริการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมมากที่สุด ลองลงมาด้านการศึกษา และด้านอาชีพตามลำดับ เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้เป็นวัยที่ยังไม่พร้อมแก่การประกอบอาชีพ

รัตนภรณ์ ศรีรัตนบัลย์ (2543) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการแนะแนวจากครู และผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาวัยรุ่น ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การเลือกวิชา โปรแกรมการศึกษา แหล่งข้อมูล ข่าวสาร ทูน่า อุปกรณ์ ในด้านเกี่ยวกับการประกอบอาชีพนั้น มีความต้องการความรู้ข้อมูลในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่อาชีพต่างๆ ที่ตนเองสนใจ รวมถึงข้อมูลการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดของตนเอง ในด้านส่วนตัวและสังคมนั้น มีความต้องการด้านเกี่ยวกับบุคคลเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แหล่งค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ศิริลักษณ์ หัวหาญ (2544) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาปทุมธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่านักเรียนมีความต้องการให้คำปรึกษาทั้ง การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ด้านอาชีพมากที่สุด ตามด้วยด้านการศึกษา และด้านส่วนตัวและสังคมตามลำดับ และนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการบริการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

คมกฤษ เถาตระกูล (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ทำการศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 165 คน พบว่าการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการนั้น มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง ในส่วนของความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความต้องการบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ที่ระดับปานกลาง อีกทั้งบริการแนะแนวที่เหลือ คือ บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล มีความต้องการอยู่ที่ระดับมาก

พิชญ มหาสุข (2547) ได้ศึกษาด้านการรับรู้ของนักเรียนต่อการบริการแนะแนวของโรงเรียนหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของนักเรียนต่อการ

บริการแนะแนวของโรงเรียนหัวหิน นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีบริการแนะแนวในโรงเรียน อยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่านักเรียนรับรู้ว่ามีบริการสนเทศมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือบริการด้านการป้องกันส่งเสริม และพัฒนาช่วยเหลือ โดยมีการรับรู้ว่ามีบริการให้คำปรึกษาอยู่ระดับปานกลาง

เจียรนัย รัตนแสง (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน พณิชยการช่างเทคนิคลำานารายณ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนโรงเรียน โรงเรียนพณิชยการช่างเทคนิคลำานารายณ์ มีความต้องการบริการแนะแนว ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่า

1. ด้านอาชีพ นักเรียนมีความต้องการด้านการแนะแนวแหล่งการทำงานการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนและช่วงปิดภาคเรียน มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนมีความต้องการด้านการฝึกอาชีพตามสถานประกอบการต่าง ตามสาขาที่ตนเองศึกษา

2. ด้านส่วนตัวและสังคม พบว่า นักเรียนมีความต้องการออกทัศนศึกษานอกสถานที่มากที่สุดเนื่องจากได้เห็นสภาพความเป็นจริงของการทำงานในสถานประกอบการ รองลงมาคือนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์

3. ด้านการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความต้องการทุนการศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือการจัดสรรโควตาให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สุพรรณวดี ขวัญชุ่ม (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยความต้องการที่มีต่อการใช้บริการกิจกรรมแนะแนว และการให้คำปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คือ นักเรียนมีความต้องการต่อการใช้บริการกิจกรรมแนะแนว และให้คำปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความต้องการ ต่อการใช้บริการกิจกรรมแนะแนว และการให้ คำปรึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายมีความต้องการ ต่อการใช้บริการกิจกรรมแนะแนวและการให้ คำปรึกษา สูงกว่านักเรียนหญิง

มาลี ศรีสมปอง (2553) ได้กล่าวในรายงานการวิจัย เรื่อง สภาพจริงและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สภาพจริงของบริการแนะแนวนักเรียนมีความต้องการบริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,110 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน จำนวน 325 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) (ธีระวุฒิ เอกะกุล, 2543 : ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์)

สูตรการคำนวณตัวอย่าง

$$n = \frac{x^2 N p(1 - p)}{e^2(N - 1) + X^2 p(1 - p)}$$

เมื่อ

n = กลุ่มประชากรตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

X^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($X^2 = 3.841$)

P = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $P = 0.5$)

กำหนดให้ขนาดกลุ่มประชากรในการทำวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2,110 คน ผู้ทำการวิจัยยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างได้ 5% ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และ สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเท่ากับ

$$n = \frac{X^2 N p(1-p)}{e^2(N-1) + X^2 p(1-p)}$$

$$n = \frac{3.841 \times 2,110 \times 0.5 \times 0.5}{(.05)^2 \times (2,110 - 1) + 3.841 \times 0.5 \times 0.5}$$

$$n = 325.0776 \approx 325 \text{ คน}$$

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

ระดับชั้น	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
มัธยมศึกษาปีที่ 1 (410 คน)	183	227	14	22
มัธยมศึกษาปีที่ 2 (472 คน)	195	232	21	28
มัธยมศึกษาปีที่ 3 (366 คน)	156	210	31	29
มัธยมศึกษาปีที่ 4 (286 คน)	90	196	16	23
มัธยมศึกษาปีที่ 5 (299 คน)	118	181	31	34
มัธยมศึกษาปีที่ 6 (322 คน)	116	206	37	39
รวม (คน)	858	1,252	150	175
รวมประชากรกลุ่มตัวอย่าง (คน)	2,110		325	

ที่มาของข้อมูล : ฝ่ายวิชาการงานทะเบียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพจริงและความคาดหวังของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว โดยมีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการทางทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสภาพจริงและความคาดหวังของการให้บริการแนะแนวให้สอดคล้องและครอบคลุมบริการหลักของการแนะแนว 5 บริการ ได้ข้อคำถาม จำนวน 33 ข้อ โดยแบ่งข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพจริงและความคาดหวังตามบริการหลักของการแนะแนว 5 บริการได้ ดังนี้ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จำนวน 6 ข้อ บริการสนเทศ จำนวน 8 ข้อ บริการให้คำปรึกษา จำนวน 5 ข้อ บริการจัดวางตัวบุคคล จำนวน 8 ข้อ และบริการติดตามและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 3) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้อง และส่งแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม แบบสอบถามด้านภาษาที่ใช้ให้เข้าใจตรงกัน และหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Objective Congruence : IOC) และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามด้านสภาพเป็นจริงและด้านสภาพที่คาดหวังระหว่าง 0.66 ถึง 1.00
- 4) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .03 – 0.68 และความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยมีค่าความเที่ยงด้านสภาพเป็นจริง เท่ากับ .90 และด้านสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ .86
- 5) ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การพิจารณา สภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวัง ดังนี้

5	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังระดับ มาก
3	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังระดับ น้อย
1	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวัง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังในบริการแนะแนวที่ระดับ **น้อยที่สุด**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังในบริการแนะแนวที่ระดับ **น้อย**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังในบริการแนะแนวที่ระดับ **ปานกลาง**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังในบริการแนะแนวที่ระดับ **มาก**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่คาดหวังในบริการแนะแนวที่ระดับ **มากที่สุด**

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ และทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จำนวน 325 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 เตรียมแบบสอบถาม จำนวน 325 ชุด เพื่อแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม และอธิบายการลงข้อมูลเป็นรายข้อ ให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจง และทำความเข้าใจ

3.3 ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผ่านขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว จำนวน 325 ชุด นำไปลงรหัสใส่ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ผลข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ประกอบด้วย

4.1 สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลมา จำนวน 325 คน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว โดยใช้วิธี *Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})* เพื่อเรียงลำดับคะแนนความต้องการจำเป็นของการใช้บริการแนะแนว โดยคำนวณมาจากค่าดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) กับค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นในปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบันแล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า (PNI_{modified}) โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง

คือ ระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

(นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2542)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยเพื่อให้เข้าใจตรงกัน จึงใช้สัญลักษณ์ต่อไปนี้แทนความหมาย คือ

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนนักศึกษาที่ให้ข้อมูล
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
PNI _{modified}	แทน	ความต้องการจำเป็น
I (Importance)	แทน	ระดับความคาดหวัง
D (Degree of Success)	แทน	ระดับสภาพที่เป็นจริง

ผลการวิจัยนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของผู้ตอบแบบสอบถามในการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ได้แก่ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล

ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นของนักเรียนต่อการให้บริการแนะแนวตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ของนักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ตารางที่ 4.1 ค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	146	44.9
หญิง	179	55.1

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
12 ปี	33	10.2
13 ปี	28	8.6
14 ปี	62	19.1
15 ปี	47	14.5
16 ปี	58	17.8
17 ปี	66	20.3
18 ปี	31	9.5
3. ภูมิลำเนา (จังหวัด)		
จังหวัดสระแก้ว อำเภอวังน้ำเย็น	217	66.8
จังหวัดสระแก้ว อำเภอวังสมบูรณ์	32	9.8
จังหวัดสระแก้ว อำเภอคลองหาด	56	17.2
จังหวัดสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์	15	4.6
จังหวัดจันทบุรี อำเภอสอยดาว	5	1.5
4. แผนการเรียน		
สามัญทั่วไป (ม.ต้น)	146	44.9
วิทย์ – คณิต (ม.ปลาย)	62	19.1
อังกฤษ – จีน (ม.ปลาย)	58	17.8
อังกฤษ – คณิต (ม.ปลาย)	49	15.1
ศิลป์ – ธุรกิจ (ม.ปลาย)	10	3.1
5. ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	36	11.1
มัธยมศึกษาปีที่ 2	56	13.1
มัธยมศึกษาปีที่ 3	60	18.5
มัธยมศึกษาปีที่ 4	39	12.0
มัธยมศึกษาปีที่ 5	65	20.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6	76	23.4

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.1) อายุ 17 ปี (ร้อยละ 20.3) ภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว (ร้อยละ 66.8) แผนการเรียนทั่วไป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 44.9) แผนการเรียนวิทย์-คณิต ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 19.1) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 18.5) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 23.4)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการให้บริการแนะแนว

5 บริการ ทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง

2.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ผลปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ทั้งสภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่คาดหวัง

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	S.D	ความหมาย	M	S.D	ความหมาย
1. โรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา	4.06	0.87	มาก	4.39	0.83	มาก
2. โรงเรียนสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง	4.13	0.85	มาก	4.37	0.83	มาก
3. โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคต หลังจบการศึกษา	3.50	1.07	มาก	4.31	0.85	มาก
4. โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.23	1.07	ปานกลาง	4.18	0.94	มาก
5. โรงเรียนสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในด้านการใช้ชีวิตในครอบครัวทุกปีการศึกษา เช่น การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.11	0.94	มาก	4.40	0.78	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
6. โรงเรียนมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงดูพัฒนาการการเจริญเติบโตของนักเรียนเป็นประจำทุกปี	4.23	0.91	มาก	4.39	0.83	มาก
รวมด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	3.87	0.95	มาก	4.34	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 3.87, S.D = 0.95$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมาก และปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงดูพัฒนาการการเจริญเติบโตของนักเรียนเป็นประจำทุกปี ($M = 4.23, S.D = 0.91$) อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง ($M = 4.13, S.D = 0.85$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($M = 3.23, S.D = 1.07$)

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 4.34, S.D = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในด้านการใช้ชีวิตในครอบครัวทุกปีการศึกษา เช่น การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ($M = 4.40, S.D = 0.78$) อันดับรองลงมาโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ โรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา และโรงเรียนมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงดูพัฒนาการการเจริญเติบโตของนักเรียนเป็นประจำทุกปี ($M = 4.39, S.D = 0.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคต หลังจบการศึกษา ($M = 4.18, S.D = 0.94$)

2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศ
ผลปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการสนเทศ
ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง

รายการ ด้านบริการสนเทศ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	S.D	ความหมาย	M	S.D	ความหมาย
1. โรงเรียนมีการให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียนทุกระดับชั้นผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุ๊ก โปสเตอร์ เป็นต้น	3.76	1.00	มาก	4.35	0.85	มาก
2. โรงเรียนได้มีการเชิญรุ่นพี่ที่จบไปแล้วมาให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียน	3.64	1.05	มาก	4.32	0.83	มาก
3. โรงเรียนมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการศึกษาต่ออย่างทั่วถึง	3.72	0.94	มาก	4.34	0.82	มาก
4. โรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่มีความต้องการของตลาดแรงงาน	3.82	0.98	มาก	4.36	0.82	มาก
5. โรงเรียนจัดให้มีการวัดแววความถนัดทางอาชีพผ่านโปรแกรมออนไลน์	3.31	1.06	ปานกลาง	4.27	0.89	มาก
6. โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นแก่นักเรียนที่สนใจหารายได้ระหว่างเรียน	3.44	1.06	ปานกลาง	4.24	0.89	มาก
7. โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎจราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน	4.03	0.95	มาก	4.33	0.90	มาก
8. โรงเรียนนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะให้ข้อคิดในการใช้ชีวิต	3.94	0.96	มาก	4.17	0.90	มาก
รวมด้านบริการสนเทศ	3.70	1.00	มาก	4.29	1.36	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 3.70, S.D = 1.00$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากและปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎจราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน ($M = 4.03, S.D = 0.95$) อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะให้ข้อคิดในการใช้ชีวิต ($M = 3.94, S.D = 0.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการวัดแวกความถนัดทางอาชีพผ่านโปรแกรมออนไลน์ ($M = 3.31, S.D = 1.06$)

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 4.29, S.D = 1.36$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่มีความต้องการของตลาดแรงงาน ($M = 4.36, S.D = 0.82$) อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการศึกษาต่ออย่างทั่วถึง ($M = 4.34, S.D = 0.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎจราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน ($M = 3.31, S.D = 1.06$)

2.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนว ด้านบริการให้
คำปรึกษา ผลปรากฏตามตาราง ดังนี้

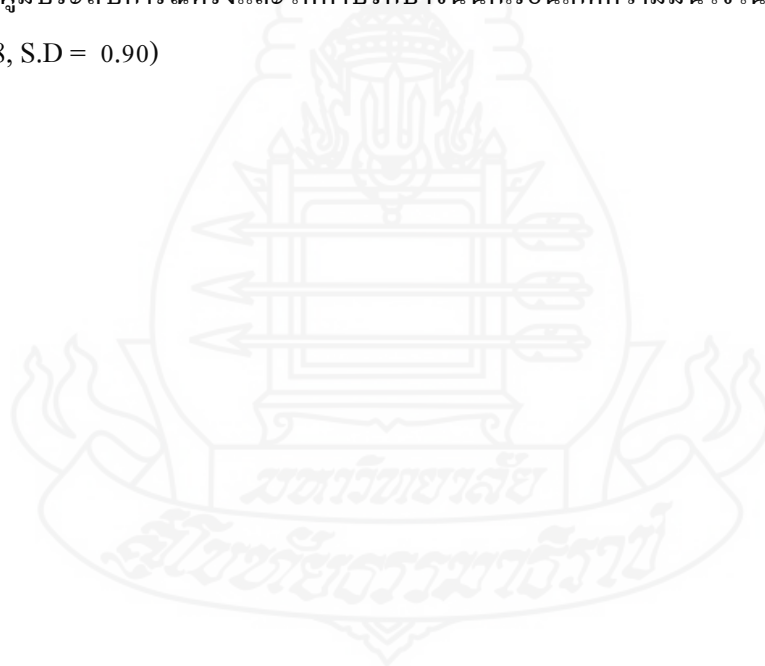
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการให้
คำปรึกษา ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	S.D	ความหมาย	M	S.D	ความหมาย
ด้านบริการให้คำปรึกษา						
1. เมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนครูสามารถให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถเรียนได้อย่างเข้าใจ และมีพัฒนาการด้านการเรียนดีขึ้น โดยมีการนัดหมายมาพบปะพูดคุยเป็นระยะๆ	3.86	0.87	มาก	4.40	0.81	มาก
2. เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง	3.88	0.90	มาก	4.46	0.80	มาก
3. เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงและให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่ตนสนใจได้	3.73	0.97	มาก	4.28	0.90	มาก
4. เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ได้	3.89	0.92	มาก	4.41	0.77	มาก
5. ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ แม้นในขณะนั้นครูกำลังมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบอยู่	3.70	1.07	มาก	4.35	0.81	มาก
รวมด้านบริการให้คำปรึกษา	3.81	0.94	มาก	4.38	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 3.81, S.D = 0.94$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้

คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ได้ ($M = 3.89, S.D = 0.92$) อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง ($M = 3.88, S.D = 0.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ แม้นในขณะนั้นครูกำลังมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบอยู่ ($M = 3.70, S.D = 1.07$)

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 4.38, S.D = 0.76$) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง ($M = 4.46, S.D = 0.80$) อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ได้ ($M = 4.41, S.D = 0.77$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงและให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่ตนสนใจได้ ($M = 4.28, S.D = 0.90$)

2.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ผลปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการจัดวางตัวบุคคล ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง

รายการ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	S.D	ความหมาย	M	S.D	ความหมาย
1. โรงเรียนได้ให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนในแผนการเรียนที่ตน ถนัดตามความสนใจของตนเอง	3.69	0.98	มาก	4.36	0.78	มาก
2. โรงเรียนได้จัดและให้ข้อมูลประกอบการ ตัดสินใจ เพื่อให้นักเรียนได้อยู่ในกิจกรรมที่ ตนเองถนัดและสนใจ	3.78	1.03	มาก	4.35	0.91	มาก
3. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษใน ช่วยปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัด และสนใจของนักเรียน	3.41	1.04	ปานกลาง	4.17	0.92	มาก
4. โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับ นักเรียนเพื่อนำทุนการศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่าย ด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็น จริงๆ เช่น ทุนเรียนดี ทุนขาดแคลน ทุนฉุกเฉิน ช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน	4.13	0.96	มาก	4.43	0.85	มาก
5. โรงเรียนมีการจัดบริบทสิ่งแวดล้อมต่างๆ ใน โรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการเรียนการสอน	3.72	0.97	มาก	4.37	0.80	มาก
6. โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้าย สถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติ ไม่เหมาะสม	3.88	1.04	มาก	4.23	0.96	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	S.D	ความหมาย	M	S.D	ความหมาย
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล						
7. โรงเรียนได้ช่วยให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาได้เรียนในสาขาที่นักเรียนสนใจและถนัด	3.85	0.99	มาก	4.46	0.78	มาก
8. โรงเรียนมีการจัดการแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนได้เรียนต่อและอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข	3.72	1.07	มาก	4.29	0.98	มาก
รวมด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	3.39	1.01	ปานกลาง	4.33	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($M = 3.39, S.D = (1.01)$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากและปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนำทุนการศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นจริงๆ เช่น ทุนเรียนดี ทุนขาดแคลน ทุนฉุกเฉินช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน ($M = 4.13, S.D = 0.96$) อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้ายสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ($M = 3.88, S.D = 1.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วยปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน ($M = 3.41, S.D = 1.04$)

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 4.33, S.D = 0.87$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนได้ช่วยให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาได้เรียนในสาขาที่นักเรียนสนใจและถนัด ($M = 4.46, S.D = 0.78$) อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนำทุนการศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นจริงๆ เช่น ทุนเรียนดี ทุนขาดแคลน ทุนฉุกเฉินช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน ($M = 4.43, S.D = 0.85$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้ายสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ($M = 4.23, S.D = 0.96$)

2.5 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนว ด้านบริการติดตาม และประเมินผล ทั้งสภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่คาดหวัง ผลปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการติดตาม และประเมินผล ทั้งสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	S.D	ความหมาย	M	S.D	ความหมาย
ด้านบริการติดตามและประเมินผล						
1. เมื่อ โรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ	3.65	0.96	มาก	4.30	0.83	มาก
2. เมื่อ โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็นผ่านบัตรแสดงความคิดเห็น โรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.96	มาก	4.33	0.77	มาก
3. เมื่อ โรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้ว โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	3.71	1.07	มาก	4.40	0.85	มาก
4. เมื่อ โรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็นระยะ	3.81	0.99	มาก	4.28	0.90	มาก
5. เมื่อ โรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในช่วงกิจกรรมหน้าเสาธงในโรงเรียนได้ติดตามสอบถามถึงความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร	3.85	1.02	มาก	4.30	0.89	มาก
6. เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้คลี่คลายลง	3.92	0.99	มาก	4.39	0.83	มาก
รวมบริการติดตามและประเมินผล	3.78	0.99	มาก	4.33	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 3.78, S.D = 0.99$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้คลี่คลายลง ($M = 3.92, S.D = 0.99$) อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็นระยะ ($M = 3.85, S.D = 1.02$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ ($M = 3.65, S.D = 0.96$)

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($M = 4.33, S.D = 0.45$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ($M = 4.40, S.D = 0.85$) อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้คลี่คลายลง ($M = 4.39, S.D = 0.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็นระยะ ($M = 4.28, S.D = 0.90$)

ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นของนักเรียนต่อการให้บริการแนะแนวตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม

การประเมินความต้องการจำเป็นของนักเรียนต่อการให้บริการแนะแนวตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ใช้วิธีการเรียงลำดับคะแนนด้วยวิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เป็นการถ่วงน้ำหนักโดยการหาผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) และสภาพที่เป็นจริง (D) โดยคำนวณจากสูตร $PNI_{Modified} = (I - D) / D$ ในการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องการได้รับการบริการแนะแนวมากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย และผู้วิจัยได้มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยค่าดัชนี

($PNI_{Modified}$) จำนวน 5 บริการหลักของงานแนะแนว คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เรียงลำดับได้ดังนี้

ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	สภาพที่คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็นจริง (D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับความสำคัญ
1. โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.18	2.23	0.87	1
2. โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคตหลังจบการศึกษา	4.31	3.49	0.23	2
3. โรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา	4.39	4.06	0.08	3
4. โรงเรียนสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในด้านการใช้ชีวิตในครอบครัวในทุกปีการศึกษา เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยครูที่ปรึกษา	4.40	4.11	0.07	4
5. โรงเรียนสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง	4.37	4.13	0.05	5
6. โรงเรียนมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงคู่พัฒนาการเจริญเติบโตของนักเรียนเป็นประจำทุกปี	4.39	4.23	0.03	6
รวมด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	4.34	3.70	0.22	

จากตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ความต้องการจำเป็นที่สุดมีจำนวน 6 รายการ เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคลค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.87$ รองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการ

ประกอบอาชีพในอนาคตหลังจบการศึกษา ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.23$ และโรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาระดับ ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.08$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนด้านบริการสนเทศ เรียงลำดับได้ดังนี้

ด้านบริการสนเทศ	สภาพที่คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็นจริง (D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับความสำคัญ
1. โรงเรียนจัดให้มีการวัดแนวความถนัดทางอาชีพให้กับนักเรียนผ่านโปรแกรมออนไลน์ (วัดความถนัดทางอาชีพ)	4.27	3.31	0.29	1
2. โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้น โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาฝึกอาชีพแก่นักเรียนที่สนใจหารายได้ระหว่างเรียน	4.24	3.44	0.23	2
3. โรงเรียนได้มีการเชิญรุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้วมาให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียนเป็นประจำทุกๆ ปี เช่น กิจกรรมรุ่นพี่มาแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่น้อง	4.32	3.64	0.18	3
4. โรงเรียนมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่ออย่างทั่วถึง	4.34	3.72	0.16	4
5. โรงเรียนมีการให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียนทุกระดับชั้นผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุ๊ก ไปสเตอร์ เป็นต้น	4.35	3.76	0.15	5
6. โรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่มีความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	4.36	3.82	0.14	6

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านบริการสนเทศ	สภาพที่ คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็น จริง (D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับ ความสำคัญ
7. โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎ จราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน	4.33	4.03	0.07	7
8. โรงเรียนนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะให้ ข้อคิดในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีสติ	4.17	3.94	0.05	8
รวมด้านบริการสนเทศ	4.29	3.70	0.15	

จากตารางที่ 4.8 แสดงการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นด้านบริการสนเทศแก่นักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นที่สุดมีจำนวน 8 รายการ เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ โรงเรียนจัดให้มีการวัดแนวความถนัดทางอาชีพให้กับนักเรียนผ่านโปรแกรมออนไลน์ (วัดความถนัดทางอาชีพ) ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.29$ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาฝึกอาชีพแก่นักเรียนที่สนใจหารายได้ระหว่างเรียน ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.23$ และโรงเรียนได้มีการเชิญรุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้วมาให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียนเป็นประจำทุกๆ ปี เช่น กิจกรรมรุ่นพี่มาแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่น้อง ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.18$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
ด้านบริการให้คำปรึกษา เรียงลำดับได้ดังนี้

ด้านบริการให้คำปรึกษา	สภาพที่ คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็น จริง (D)	PNI _{Modified} (I-D)/D	ลำดับ ความสำคัญ
1. ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่าง เต็มใจ แม้นในขณะนั้นครูกำลังมีภาระงานที่ต้อง รับผิดชอบอยู่	4.35	3.70	0.17	1
2. เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรจะ เรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถ ตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง	4.46	3.88	0.15	2
3. เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรง และให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่ ตนสนใจได้	4.28	3.73	0.14	3
4. เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้ คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหา ต่างๆ ได้	4.41	3.89	0.13	4
5. เมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนครูสามารถให้ คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถเรียนได้อย่างเข้าใจและมี พัฒนาการด้านการเรียนดีขึ้น โดยมีการนัดหมายมา พบปะพูดคุยเป็นระยะๆ	4.40	3.86	0.13	5
รวมด้านบริการให้คำปรึกษา	4.38	3.81	0.14	

จากตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านบริการให้คำปรึกษา พบว่าความต้องการจำเป็นที่สุดมีจำนวน 5 รายการ เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ ครู เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ แม้นในขณะนั้นครูกำลังมีภาระงานที่ต้อง รับผิดชอบอยู่ ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.17$ รองลงมา คือ เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษา ควรจะเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัด และสนใจของตนเอง ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.15$ และเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจใน อาชีพที่ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงและให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความ มั่นใจในอาชีพที่ตนสนใจได้ ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.14$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล เรียงลำดับได้ดังนี้

ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	สภาพที่ คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็น จริง (D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับ ความสำคัญ
1. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วยปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน	4.17	3.41	0.22	1
2. โรงเรียนได้ให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อให้นักเรียนได้เรียนในแผนการเรียนที่ตนถนัดตามความสนใจของตนเอง	4.36	3.69	0.18	2
3. โรงเรียนมีการจัดบริบทสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการเรียนการสอน	4.37	3.72	0.17	3
4. โรงเรียนได้ช่วยให้นักเรียนที่จบการศึกษาได้เรียนในสาขาที่นักเรียนสนใจและถนัด	4.46	3.85	0.16	4
5. โรงเรียนมีการจัดการแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนได้เรียนต่อและอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข	4.29	3.72	0.15	5
6. โรงเรียนได้จัดและให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อให้นักเรียนได้อยู่ในกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ	4.35	3.78	0.15	6
7. โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้ายสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม	4.23	3.88	0.09	7
8. โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนำทุนการศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นจริงๆ เช่น ทุนเรียนดี ทุนขาดแคลน ทุนฉุกเฉินช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน	4.43	4.13	0.07	8
รวมด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	4.33	3.77	0.14	

จากตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่าความต้องการจำเป็นที่สุดมีจำนวน 8 รายการ เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วยปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจ ของนักเรียน ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.22$ รองลงมา คือ โรงเรียนได้ให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนในแผนการเรียนที่ตนถนัดตามความสนใจของตนเอง ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.18$ และโรงเรียนมีการจัดบริบทสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการเรียนการสอน ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.17$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
ด้านบริการติดตามและประเมินผล เรียงลำดับได้ดังนี้

ด้านบริการติดตามและประเมินผล	สภาพที่ คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็น จริง (D)	PNI _{Modified} (I-D)/D	ลำดับ ความสำคัญ
1. เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของ นักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะ สั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	4.40	3.71	0.18	1
2. เมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไป แล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับ นักเรียนเป็นระยะ	4.30	3.65	0.17	2
3. เมื่อโรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็น ผ่านบัตรแสดงความคิดเห็นโรงเรียนได้ดำเนินการ ตามข้อปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง	4.33	3.74	0.15	3
4. เมื่อโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียน แล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของ นักเรียนเป็นระยะ	4.28	3.81	0.12	4
5. เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่ เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของ นักเรียนได้คลี่คลายลง	4.39	3.92	0.11	5
6. เมื่อโรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย ในช่วงกิจกรรมหน้าเสาธงในโรงเรียนได้ติดตาม สอบถามถึงความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับจาก วิทยากร	4.30	3.85	0.11	6
รวมด้านบริการติดตามประเมินผล	3.25	2.83	0.10	

จากตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านบริการติดตามและประเมินผล พบว่าความต้องการจำเป็นที่สุดมีจำนวน 6 รายการ เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.18$ รองลงมา คือ เมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.17$ และเมื่อโรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็นผ่านบัตรแสดงความคิดเห็นโรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง ค่าดัชนี $PNI_{Modified} = 0.15$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน 5 บริการ เรียงลำดับได้ดังนี้

บริการแนะแนว	สภาพที่คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็นจริง (D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับ ความสำคัญ
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	4.33	3.39	0.27	1
ด้านบริการสนเทศ	4.29	3.70	0.15	2
ด้านบริการให้คำปรึกษา	4.38	3.81	0.14	3
ด้านบริการติดตามและประเมินผล	4.33	3.78	0.14	4
ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	4.34	3.87	0.12	5
รวม	4.33	3.71	0.16	

จากตารางที่ 4.12 สรุปผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน 5 บริการ พบว่านักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว มีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ อันดับที่ 1 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.27$) อันดับที่ 2 คือ บริการสนเทศ ($PNI_{Modified} = 0.15$) อันดับที่ 3 คือ บริการให้คำปรึกษา ($PNI_{Modified} = 0.14$) อันดับที่ 4 คือ บริการติดตามประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.14$) และอันดับที่ 5 คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.12$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเรียงลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

2. สรุปผล

2.1 สรุปผลข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถามสภาพและความคาดหวังของการให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 และเพศชาย จำนวน 146 คิดเป็นร้อยละ 44.9 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดมีอายุ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 รองลงมาคือ อายุ 14 ปีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 และอายุ 16 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตามลำดับ ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ตามลำดับ และมีแผนการเรียนการเรียนสามัญทั่วไปเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาเป็นนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 และเป็นนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนอังกฤษ-จีน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตามลำดับ ทั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา (จังหวัด)

มาจากอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมาคืออำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และอำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ

2.2 สรุปผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการให้บริการแนะแนว 5 บริการ ทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง มีดังนี้

2.2.1 บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง มีผลการวิจัย ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับ มาก และปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงดูพัฒนาการการเจริญเติบโตของนักเรียนเป็นประจำทุกปี รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในด้านการใช้ชีวิตในครอบครัวทุกปีการศึกษา เช่น การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน อันดับรองลงมาโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ โรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา และโรงเรียนมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงดูพัฒนาการการเจริญเติบโตของนักเรียนเป็นประจำทุกปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคตหลังจบการศึกษา

2.2 บริการสนเทศ จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง มีผลการวิจัย ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากและปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎจราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะให้ข้อคิดในการใช้ชีวิต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการวัดแววความถนัดทางอาชีพผ่านโปรแกรมออนไลน์

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่มีความต้องการของตลาดแรงงาน อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการคิดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการศึกษาต่ออย่างทั่วถึง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎจราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน

2.3 บริการให้คำปรึกษา จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง มีผลการวิจัย ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ได้ อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรจะเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ แม้นในขณะนั้นครูกำลังมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบอยู่

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรจะเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงและให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่ตนสนใจได้

2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง มีผลการวิจัย ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากและปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนำทุนการศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นจริงๆ เช่น ทุนเรียนดี ทุนขาดแคลน ทุนฉุกเฉิน ช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้ายสถานศึกษา

สำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วยปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนได้ช่วยให้นักเรียนที่จบการศึกษาได้เรียนในสาขาที่นักเรียนสนใจและถนัด อันดับรองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนำทุนการศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นจริงๆ เช่น ทุนเรียนดี ทุนขาดแคลน ทุนฉุกเฉินช่วยเหลือกรณีเร่งด่วน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้ายสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม

2.5 บริการติดตามและประเมินผล จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบริการแนะแนวทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง มีผลการวิจัย ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านบริการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้คลี่คลายลง อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็นระยะ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความคาดหวังในด้านบริการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้กิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน อันดับรองลงมา ได้แก่ เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้คลี่คลายลง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็นระยะ

3. สรุปผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน 5 บริการ

จากการศึกษาพบว่านักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว มีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.27$)

อันดับที่ 2 คือ บริการสนเทศ ($PNI_{Modified} = 0.15$)

อันดับที่ 3 คือ บริการให้คำปรึกษา ($PNI_{Modified} = 0.14$)

อันดับที่ 4 คือ บริการติดตามประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.14$)

อันดับที่ 5 คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.12$)

4. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนจำแนก
รายด้านของการให้บริการ โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากไปน้อย มีดังนี้

4.1 ด้านการให้บริการจัดวางตัวบุคคล พบว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ 1) โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วยปิดภาคเรียน เพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน 2) โรงเรียนได้ให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อให้นักเรียนได้เรียนในแผนการเรียนที่ตนถนัดตามความสนใจของตนเอง และ 3) โรงเรียนมีการจัดบริบทสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการเรียนการสอน

4.2 ด้านการให้บริการสนเทศ พบว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ 1) โรงเรียนจัดให้มีการวัดแนวความถนัดทางอาชีพให้กับนักเรียนผ่านโปรแกรมออนไลน์ (วัดความถนัดทางอาชีพ) 2) โรงเรียนจัดให้การฝึกอาชีพระยะสั้น โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาฝึกอาชีพแก่นักเรียนที่สนใจหารายได้ระหว่างเรียน และ 3) โรงเรียนได้มีการเชิญรุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้วมาให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียนเป็นประจำทุกๆ ปี เช่น กิจกรรมรุ่นพี่มาแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่น้องตามลำดับ

4.3 ด้านการให้คำปรึกษา พบว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ 1) ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ แม้ในขณะนั้นครูกำลังมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบอยู่ 2) เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง และ 3) เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงและให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่ตนสนใจได้

4.4 ด้านการให้บริการติดตามประเมินผล พบว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ 1) เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน 2) เมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ และ 3) เมื่อโรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็นผ่านบัตรแสดงความคิดเห็น โรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง

4.5 ด้านการให้บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย 3 รายการแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคตหลังจบการศึกษา และ 3) โรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา

3. อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว พบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ เรียงอันดับได้ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ บริการจัดวางตัวบุคคล อันดับที่ 2 คือ บริการสนเทศ อันดับที่ 3 คือ บริการให้คำปรึกษา อันดับที่ 4 คือ บริการติดตามและประเมินผล และ อันดับที่ 5 คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลข้อค้นพบเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 ด้านการให้บริการจัดวางตัวบุคคล จากการศึกษาพบว่าความต้องการบริการแนะแนวด้านนี้ เป็นที่ต้องการอันดับหนึ่งตามความคิดเห็นของนักเรียนที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดให้ เช่น การส่งเสริมการทำงานพิเศษในช่วยปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน รวมทั้งยังต้องการให้โรงเรียนให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อให้นักเรียนได้เรียนในแผนการเรียนที่ตนถนัดตามความสนใจของตนเอง ตลอดจนต้องการให้โรงเรียนมีการจัดบริบทสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการเรียนการสอน ความต้องการดังกล่าวเหล่านี้อาจจะเนื่องจาก พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนในโรงเรียนเป็นครอบครัวเกษตรกร มีรายได้ไม่แน่นอน ทำให้นักเรียนมีความต้องการที่จะช่วยเหลือตนเองหารายได้แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ของครอบครัว สอดคล้องกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล ซึ่งถึงแม้โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมจะเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในสายสามัญ ไม่มีการส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน แต่งานแนะแนวโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ได้ประสานกับสถานประกอบการในเขตพื้นที่บริการที่มีความประสงค์รับนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปเข้าไปทำงานพิเศษในช่วงวันหยุดเรียน และปิดภาคเรียน ทำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีรายได้ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว และนักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการทำงาน

การมีมนุษยสัมพันธ์ การตรงต่อเวลา การมีความรับผิดชอบ และที่สำคัญกว่านั้นคือนักเรียนได้เห็นคุณค่าในตนเอง แต่การดำเนินกิจกรรมจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำนั้น มีข้อจำกัดบางประการจึงทำให้นักเรียนที่ประสงค์อยากเข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้เข้าร่วมเพราะจำกัดในเรื่องการเดินทาง สถานประกอบการมีจำนวนน้อยเนื่องจากเป็นสถานประกอบการอยู่เขตอำเภอซึ่งเป็นอำเภอเล็กๆ จึงทำให้การให้บริการจัดวางตัวบุคคลนั้นไม่สามารถจัดให้ได้นักเรียนทุกคน

3.2 ความต้องการจำเป็นอันดับ 2 ด้านการให้บริการสนเทศ จากการศึกษาพบว่าความต้องการบริการแนะแนวด้านนี้ เป็นที่ต้องการอันดับสองตามความคิดเห็นของนักเรียนที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดให้ เช่น การจัดให้มีการวัดแววความถนัดทางอาชีพให้กับนักเรียนผ่านโปรแกรมออนไลน์ (วัดความถนัดทางอาชีพ) การจัดให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาฝึกอาชีพแก่นักเรียนที่สนใจหารายได้ระหว่างเรียน รวมถึงการเชิญรุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้วมาให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียนเป็นประจำทุกๆ ปี เช่น กิจกรรมรุ่นพี่มาแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียน ความต้องการดังกล่าวเหล่านี้อาจจะเนื่องจาก ข้อจำกัดด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการแนะแนวนักเรียนจึงทำให้การให้ข้อมูลเพื่อค้นหาความถนัดด้านอาชีพของนักเรียนนั้นไม่ทั่วถึง อีกทั้ง โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทำการเรียนการสอนที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ มุ่งให้นักเรียนที่จบการศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ มากจนเกินไปจนอาจลืมไปว่าการที่นักเรียนจะต้องไปศึกษาต่อที่ความชอบและความถนัดต้องสอดคล้องกันด้วย รวมถึงในเรื่องของคาบเรียน ชั่วโมงสอนซึ่งไม่มีคาบเรียนที่เป็นชั่วโมงแนะแนว โดยโรงเรียนจัดให้มีการแนะแนวโดยครูที่ปรึกษาในช่วงกิจกรรมโฮมรูมในช่วงเช้าหลังเสร็จกิจกรรมหน้าเสาธงซึ่งเป็นช่วงเวลาไม่เกิน 20 นาที จึงทำให้นักเรียนไม่ได้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมถึงความถนัดในด้านอาชีพที่ตนเองสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติ รัตนแสง (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนมัธยมศึกษาช่างเทคนิคล้านรายณ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนโรงเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาช่างเทคนิคล้านรายณ์ มีความต้องการบริการแนะแนว ทั้ง 3 ขอบข่าย ในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านอาชีพ นักเรียนมีความต้องการด้านการแนะแนวแหล่งการทำงานการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนและช่วงปิดภาคเรียน มีความต้องการมากที่สุด ลองลงมาคือนักเรียนมีความต้องการด้านการฝึกอาชีพตามสถานประกอบการต่าง ตามสาขาที่ตนเองศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวา เทพเสนา (2549) กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้น นอกเหนือจากความชอบความถนัดของตนเองแล้ว ผู้ตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นเลือกจากการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลสารสนเทศ แบบวัดความถนัดทางอาชีพ แบบวัดบุคลิกภาพต่างๆ เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้นๆ

3.3 ความต้องการจำเป็นอันดับ 3 ด้านการให้คำปรึกษา จากการศึกษาพบว่าความต้องการบริการแนะแนวด้านนี้ เป็นที่ต้องการอันดับสามตามความคิดเห็นของนักเรียนที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดให้ เช่น ต้องการให้ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ แม้ในขณะที่ครูกำลังมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบอยู่ อีกทั้งเมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรจะเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง ตลอดจนเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ตนเองสนใจครูได้หาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงและให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่ตนสนใจได้ ความต้องการดังกล่าวเหล่านี้จะเนื่องจากด้วยภาระงานที่ครูต้องทำนอกเหนือจากภาระการสอนทำให้ครูที่ทำหน้าที่ด้านการให้คำปรึกษานั้นไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงในจังหวัดสระแก้ว และเน้นการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ บวกกับอัตราค่าจ้างครูที่ทำหน้าที่ในการแนะแนวและให้คำปรึกษามีแค่หนึ่งคน เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน 2,110 คน และภาระงานสอนและหน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆ ที่ครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาต้องดำเนินการ จึงทำให้การสละเวลาให้กับนักเรียนในช่วงที่นักเรียนเกิดสับสนไม่แน่ใจและเข้ามาปรึกษาขอคำแนะนำถึงข้อมูลในด้านต่างๆ ได้ไม่เต็มที่ ดังที่ (นิรันด จุลทรัพย์, 2551 : 2) ได้กล่าวไว้ว่าในสังคมปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปเป็นอย่างมากส่งผลต่ออาชีพที่เด็กและเยาวชนต้องออกไปทำงานหลังจบการศึกษาเพื่อให้รู้เท่าทันและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอาชีพได้ จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ที่ต้องเตรียมความพร้อมให้การแนะแนวอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน นั่นคงเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้นักเรียนไม่แน่ใจทำให้อยากได้คำปรึกษาจากครูซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในการตัดสินใจ เพื่อเลือกเรียนต่อในสายที่ตนชอบเพื่อเข้าสู่อาชีพที่ตนเองคิดฝันเอาไว้

3.4 ความต้องการจำเป็นอันดับ 4 ด้านการให้บริการติดตามประเมินผล จากการศึกษาพบว่าความต้องการบริการแนะแนวด้านนี้ เป็นที่ต้องการอันดับสี่ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดให้ เช่น เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ตลอดจนเมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว โรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ และเมื่อโรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็นผ่านบัตรแสดงความคิดเห็นโรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง ความต้องการดังกล่าวเหล่านี้จะเนื่องจาก สภาพครอบครัวพื้นฐานของนักเรียนส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมยัง

ไม่มีความมั่นใจในระบบการจัดการศึกษา ระเบียบวินัย การคบเพื่อนของนักเรียนสายอาชีพศึกษา อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อส่งนักเรียนเข้าไปศึกษาสายอาชีพนักเรียนจะเรียนไม่จบ เลยส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาซึ่งนักเรียนไม่ได้นัดหรือชอบวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์เลย จึงทำให้นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ไม่ได้มีประสบการณ์ตรงในการฝึกอาชีพต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ และในทุกปีการศึกษาโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมได้สำรวจความต้องการในอาชีพของนักเรียน และได้จัดฝึกอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ (Open House) แต่ด้วยจำกัดด้านเวลาทำให้นักเรียนได้ฝึกอาชีพได้เพียงบางส่วนจึงเป็นความต้องการของนักเรียนที่อยากลงมือได้สัมผัสกับการประกอบอาชีพจริงๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่กล่าวไว้ว่า “การศึกษามุ่งช่วยให้บุคคลเกิดความจริงใจองงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข”

3.5 ความต้องการจำเป็นอันดับ 5 ด้านการให้บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการศึกษาพบว่าความต้องการบริการแนะแนวด้านนี้ เป็นที่ต้องการอันดับสี่ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดให้ เช่น โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคตหลังจบการศึกษา และโรงเรียนมีการสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และ ม.6 เป็นประจำทุกปีการศึกษา ความต้องการดังกล่าวเหล่านี้อาจจะเนื่องจากจำนวนครูที่ทำหน้าที่ให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนในโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนซึ่งมีค่อนข้างมาก ในขณะที่ระบบการบริหารของโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่สนใจเกี่ยวกับอาชีพแต่นำให้นักเรียนได้เรียนในสายวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ค่อนข้างมาก โดยจะเห็นได้จากที่โรงเรียนไม่ได้จัดชั่วโมงคาบเรียนแนะแนวเพื่อให้นักเรียนแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวได้เข้าพบนักเรียนในชั่วโมงแต่กลับจัดคาบเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจึงทำให้นักเรียนไม่ได้รับข้อมูลด้านอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจในการที่จะไปศึกษาต่อหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

4.1.1 จากผลการศึกษาพบว่า บริการแนะแนวด้านที่นักเรียนมีต้องการมากที่สุด คือ บริการจัดวางตัวบุคคล ซึ่งเป็นบริการที่ช่วยให้นักเรียนก้าวสู่อาชีพ การเลือกแผนการเรียนและการเลือกกิจกรรมชมรมต่างๆ ให้ตรงกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของนักเรียนเอง

ดังนั้น จึงเสนอแนะให้ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวได้จัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการนักเรียน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า

4.1.2 ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ความต้องการจำเป็นสูงสุดของนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลังจบการศึกษา ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการจัดหาและใช้เครื่องมือหรือแบบวัดความถนัดในอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้วัดความถนัดของตนเอง

4.1.3 ด้านบริการสนเทศ ความต้องการจำเป็นสูงสุดของนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดให้มีการวัดแนวความถนัดทางอาชีพให้กับนักเรียนผ่าน โปรแกรมออนไลน์ (วัดความถนัดทางอาชีพ) และจัดให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาฝึกอาชีพแก่นักเรียนที่สนใจหารายได้ระหว่างเรียน ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมวัดแนวความถนัดทางอาชีพผ่าน โปรแกรมออนไลน์และให้ความรู้พร้อมลงมือปฏิบัติในการฝึกอาชีพระยะสั้นโดยอาจเชิญเจ้าหน้าที่จากสถานประกอบการ ห้างร้านต่างๆ ในอาชีพที่นักเรียนสนใจมาให้ความรู้ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริง

4.1.4 ด้านบริการให้คำปรึกษา ความต้องการจำเป็นสูงสุดของนักเรียนมีความต้องการให้ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ในทุกครั้งที่นักเรียนได้ไปปรึกษาในปัญหาต่างๆ เช่น การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อซึ่งไม่แน่ใจว่าตนเองความถนัดและอยากประกอบอาชีพอะไร ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวได้เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อให้นักเรียนได้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจที่จะไปศึกษาต่อและประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา

4.1.5 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ความต้องการจำเป็นสูงสุดของนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วงปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจ พร้อมทั้งให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียนตามความถนัดของตนเอง ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหาร โรงเรียน ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ได้ให้ความสำคัญในการให้ข้อมูลด้านการเรียน พร้อมประสานกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานจัดหางานจังหวัด สถานประกอบการในเขตพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความต้องการพนักงานในตำแหน่งงานที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ทำงานพิเศษในช่วงปิดภาคเรียนตามความสนใจของตนเองและได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4.1.6 ด้านบริการติดตามและประเมินผล ความต้องการจำเป็นสูงสุดของนักเรียนมีความต้องการให้ โดยที่เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้ว โรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ได้จัดกิจกรรมการฝึกอาชีพระยะสั้นหลังจากที่ได้มีการสำรวจถึงความถนัดและความสนใจของนักเรียนโดยอาจมีการเชิญวิทยากรในพื้นที่มาสาธิตในอาชีพระยะสั้น เช่น การร้อยมาลัย การสกรีนเสื้อ การเย็บปักถักร้อยต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกในเบื้องต้นและพัฒนาเป็นอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้ตนเอง

4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการวิจัยที่บริการแนะแนวหลักทั้ง 5 บริการ แต่ยังคงขาดการวิจัยในขอบเขตเรื่องของการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียน ซึ่งโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมไม่มีการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนให้กับนักเรียน จึงเสนอแนะให้ผู้ที่จะทำการวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มเนื้อหาประเด็นความต้องการการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนว่านักเรียนมีความต้องการมากหรือน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คมกฤช เกาตระกุล. (2544). ปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- คมเพชร นัตรศุกกุล. (2540). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ.
- เจียรนัย รัตนแสง. (2548). ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนพณิชยการช่างเทคนิคคำมราญณ์. (ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ชนตพร พูนปริญญา. (2553). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ของครู แนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิธานและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2560). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน มอ. วิทยานุสรณ์ สุราษฎร์ธานี. ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ฝ่ายวิชาการ: โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม. (2561). (สถิติข้อมูลทะเบียนนักเรียน). สระแก้ว: โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2558). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พิชญ มหาสุข. (2547). การรับรู้ของนักเรียนต่อการบริการแนะแนวของโรงเรียนหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

- มาลี ศรีสมปอง. (2553). สภาพจริงและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- รัตนภรณ์ ศรีรัตนบัลย์. (2543). ความต้องการการแนะแนวจากครู และผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาวัยรุ่น ในเขตภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- รัตนภรณ์ ศรีรัตนบัลย์. (2543). ความต้องการการแนะแนวจากครู และผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาวัยรุ่น ในเขตจังหวัดภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- เริงชัย หมั่นชนะ. (2558). ระบบและทฤษฎีพุทธจิตวิทยา. มหาจุฬาราชการ, 2(1), 63-78.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ.
- วิลสันต์ ฝั้นกาศ. (2541). ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วิลสันต์ ฝั้นกาศ. (2541). ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. (ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- วิไลรัตน์ แสงสี. (2540). ปัญหาของนักศึกษาและความต้องการบริการแนะแนวในสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ. (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วิไลรัตน์ แสงสี. (2540). ปัญหาของนักศึกษาและความต้องการบริการแนะแนวในสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพายัพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพายัพ, เชียงใหม่.
- ศิริลักษณ์ ห้าวหาญ. (2544). การศึกษาความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. (รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ศิวาณี คำศรี. (2551). *ความต้องการแนะแนวสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*
- สิริลักษณ์ วงษ์ประสิทธิ์. (2559). *การประเมินความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.*
- สุชา จันทร์เอม. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- สุโท เจริญสุข. (2557). *ข้อคิดการพัฒนาค้นให้รับผิดชอบการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- สุพรรณวดี ขวัญชุ่ม. (2557). *การศึกษาความต้องการที่มีต่อการใช้บริการกิจกรรมแนะแนว และการให้คำปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 1, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)*
- อัมพร สังกะเพศ. (2537). *ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.*
- อุไร สุมาริธรรม. (2545). *จิตวิทยาและการแนะแนววัยรุ่น. สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.*
- อุษณีย์ เย็นสบาย. (2534). *จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*

ภาคผนวก

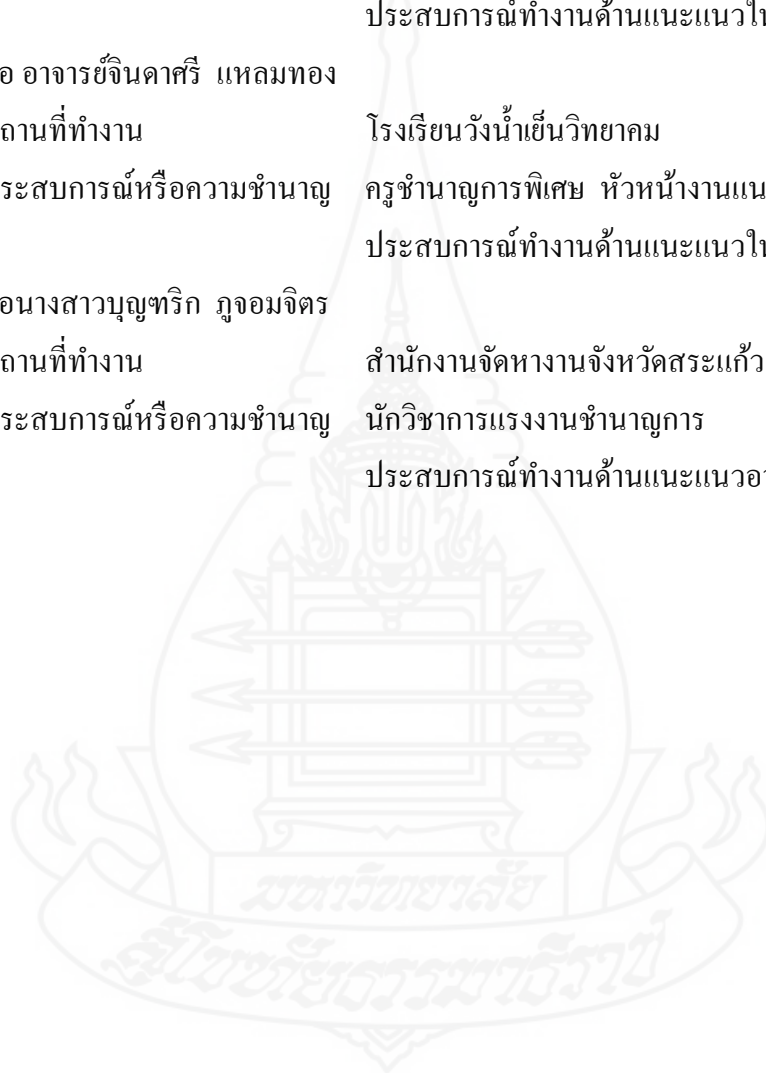

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ อาจารย์สุรัชเกล้า ทองอ่อน
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสระแก้ว
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนว
 ประสบการณ์ทำงานด้านแนะแนวในโรงเรียน 29 ปี
2. ชื่อ อาจารย์จินดาศรี แผลมทอง
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนว
 ประสบการณ์ทำงานด้านแนะแนวในโรงเรียน 21 ปี
3. ชื่อ นางสาวบุญชริก ภูจอมจิตร
 สถานที่ทำงาน สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้ว
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
 ประสบการณ์ทำงานด้านแนะแนวอาชีพ 6 ปี

ภาคผนวก ข
แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

ด้านความตรง (Validity)

วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรง (Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of item Objective Congruence : IOC) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

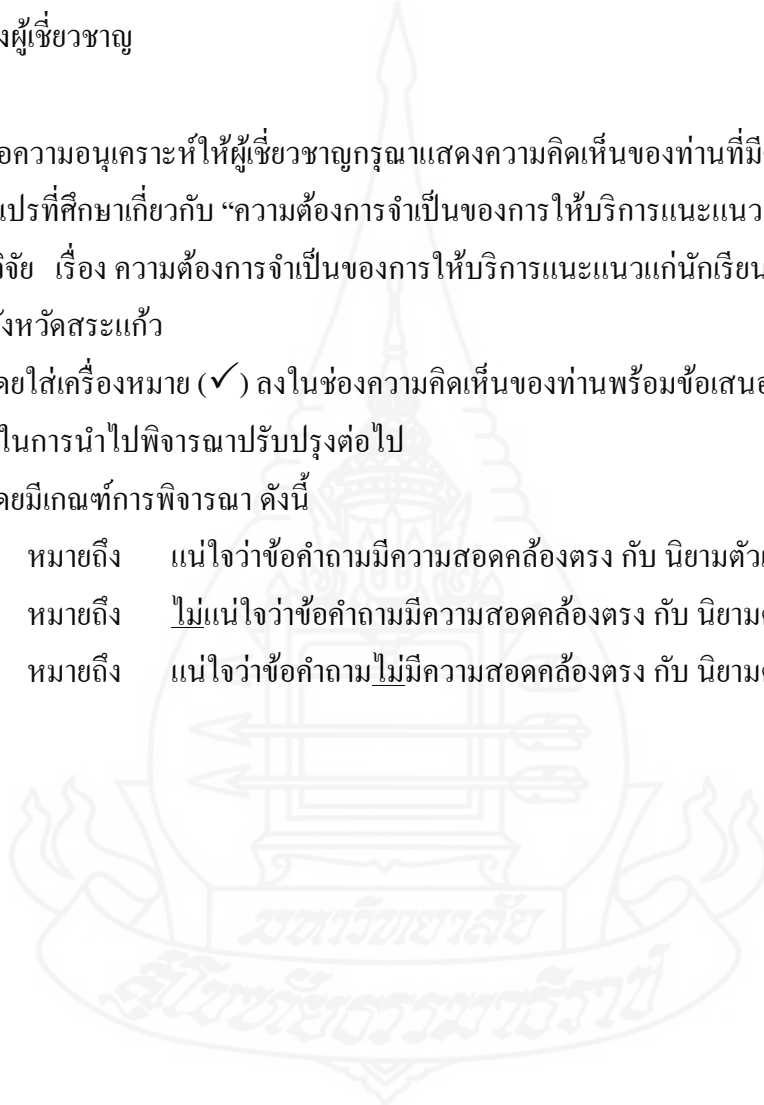
คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญกรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถาม เพื่อวัดตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับ “ความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนว” ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตรง กับ นิยามตัวแปรที่ศึกษา
0	หมายถึง	<u>ไม่</u> แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตรง กับ นิยามตัวแปรที่ศึกษา
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถาม <u>ไม่</u> มีความสอดคล้องตรง กับ นิยามตัวแปรที่ศึกษา

รายการพิจารณา	ความสอดคล้อง ของข้อความ กับนิยามตัวแปรที่ ศึกษา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หมายถึง การศึกษาและการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้ง 3 ด้าน คือ การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ครูได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความเหมาะสม				
1.1 โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น ม.3 และม. 6 เป็นประจำทุกปี				
1.2 โรงเรียนสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเป็นระบบ				
1.3 โรงเรียนสำรวจความสนใจของนักเรียนในอาชีพที่อยากทำหลังจบการศึกษา				
1.4 โรงเรียนจัดทำข้อมูลความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1.5 โรงเรียนสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในด้านการใช้ชีวิตในครอบครัวในทุกปีการศึกษา				
1.6 โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนผ่านบัตรแสดงความคิดเห็นที่หย่อนลงในกล่องรับความคิดเห็น				
2. บริการสนเทศ หมายถึง บริการที่รวบรวมข้อมูลต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม และนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์แจกแจง และใช้เป็นสารสนเทศสำหรับนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างเหมาะสม				

รายการพิจารณา	ความสอดคล้อง ของข้อคำถาม กับนิยามตัวแปรที่ ศึกษา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
2.1 โรงเรียนมีการให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียน ทุกระดับชั้นผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุ๊ก โปสเตอร์ เป็นต้น				
2.2 โรงเรียนได้มีการเชิญรุ่นพี่ที่จบไปแล้วมาให้ข้อมูล ด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียน				
2.3 โรงเรียนมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล การศึกษาต่ออย่างทั่วถึง				
2.4 โรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับ อาชีพที่มีความต้องการของตลาดแรงงาน				
2.5 โรงเรียนจัดให้มีการวัดแววความถนัดทางอาชีพผ่าน โปรแกรมออนไลน์				
2.6 โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นแก่นักเรียนที่ สนใจหารายได้ระหว่างเรียน				
2.7 โรงเรียนเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ข้อมูลด้านกฎ จราจรเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนน				
2.8 โรงเรียนนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะให้ข้อคิด ในการใช้ชีวิต				
3. บริการให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความ ช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มาขอคำปรึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ ใช้ความสามารถที่เขามีอยู่จัดการกับปัญหาของเขาได้ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม				
3.1 เมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนครูสามารถให้ คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถเรียนได้อย่างเข้าใจและมี พัฒนาการดีขึ้น				

รายการพิจารณา	ความสอดคล้อง ของข้อคำถาม กับนิยามตัวแปรที่ ศึกษา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3.2 เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าเรียนจบมัธยมศึกษาควรจะเรียนต่ออะไรดีครูช่วยให้คำปรึกษาจนนักเรียนสามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ตามความถนัดและสนใจของตนเอง				
3.3 เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจในอาชีพที่ตนเองสนใจครูได้ให้คำปรึกษาจนนักเรียนเกิดความมั่นใจในอาชีพที่นักเรียนสนใจได้				
3.4 เมื่อนักเรียนไปขอคำปรึกษาครูได้ใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจนทำให้นักเรียนก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ได้				
3.5 ครูเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน แม้ในขณะที่ครูกำลังยุ่งกับงานอื่นๆ				
4. บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง บริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ทุนการศึกษา การหารายได้พิเศษระหว่างเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมตามความถนัด และตนเองสนใจอย่างเหมาะสม				
4.1 โรงเรียนมีการช่วยให้นักเรียนได้เรียนในแผนการเรียนที่ตนเองถนัดตามความสนใจของตนเอง				
4.2 โรงเรียนได้ช่วยให้นักเรียนได้อยู่ในกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ				
4.3 โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ทำงานพิเศษในช่วงปิดภาคเรียนเพื่อหารายได้ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน				
4.4 โรงเรียนจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน เช่น เรียนดี ยกจน ทุนฉุกเฉิน				

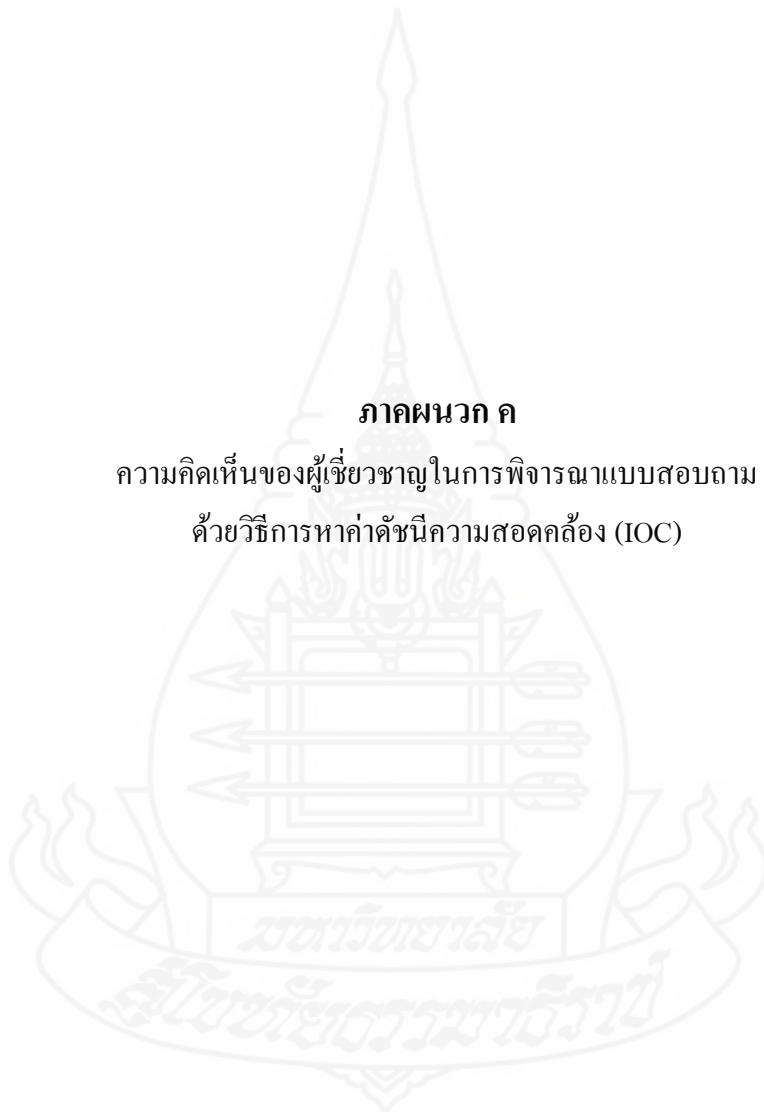
รายการพิจารณา	ความสอดคล้อง ของข้อคำถาม กับนิยามตัวแปรที่ ศึกษา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
4.5 โรงเรียนมีการจัดบริบทสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้				
4.6 โรงเรียนมีวิธีการที่เป็นธรรมในการย้ายโรงเรียน สำหรับนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม				
4.7 โรงเรียนได้ช่วยให้นักเรียนที่จบการศึกษาได้เรียนใน สาขาที่นักเรียนสนใจและถนัด				
4.8 โรงเรียนมีการจัดวางแนวทางช่วยเหลือนักเรียนที่ ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนได้เรียนต่อและอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข				
5. บริการติดตามและประเมินผล หมายถึง การติดตาม การจัดบริการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เพื่อ ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพ การให้ บริการต่างๆ ของการแนะแนว				
5.1 เมื่อ โรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว โรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็น ระยะ				
5.2 เมื่อ โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็นผ่าน บัตรแสดงความคิดเห็น โรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อ ปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง				
5.3 เมื่อ โรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียน แล้ว โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความ สนใจและความถนัดของนักเรียน				
5.4 เมื่อ โรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้ว โรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็น ระยะ				

รายการพิจารณา	ความสอดคล้อง ของข้อคำถาม กับนิยามตัวแปรที่ ศึกษา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
5.5 เมื่อโรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย ในช่วงกิจกรรมหน้าเสาธงในโรงเรียนได้ติดตามสอบถาม ถึงความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร				
5.6 เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้ คำปรึกษาได้ติดตามสอบถาม พูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับ คำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้ คลี่คลายลง				

ภาคผนวก ค

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาแบบสอบถาม
ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

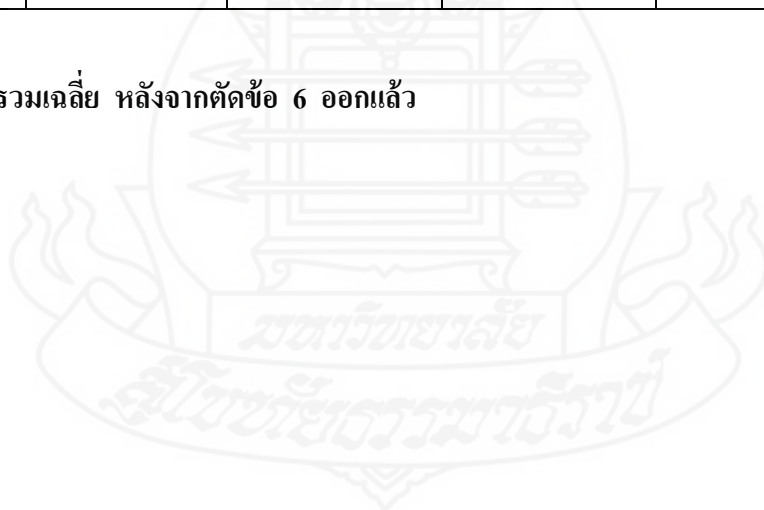

ตารางแสดงความตรง (validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล						
1	-1	1	1	2	0.66	ใช้ได้
2	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
6	-1	0	0	-1	-0.33	ใช้ไม่ได้
ด้านบริการสนเทศ						
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	-1	2	0.66	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบริการให้คำปรึกษา						
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล						
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21	-1	1	1	2	0.66	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

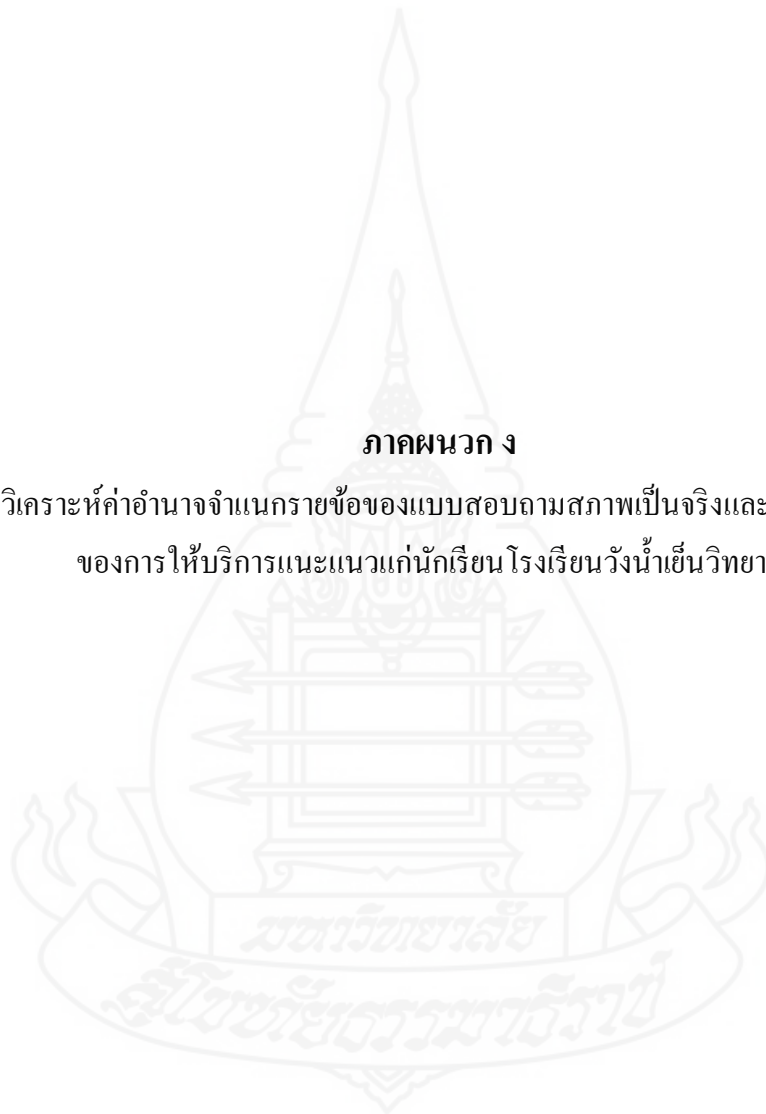
ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
24	-1	1	1	2	0.66	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบริการติดตามประเมินผล						
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
รวมเฉลี่ย	0.76	0.97	0.82	2.67	0.89	ใช้ได้

ค่า IOC รวมเฉลี่ย หลังจากตัดข้อ 6 ออกแล้ว

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพเป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
ของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพเป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
ของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

แบบสอบถาม ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (สภาพเป็นจริง)	แบบสอบถาม ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (สภาพที่คาดหวัง)
1	.44	1	.43
2	.30	2	.20
3	.56	3	.20
4	.45	4	.30
5	.28	5	.03
6	.38	6	.41
7	.31	7	.28
8	.69	8	.61
9	.54	9	.33
10	.48	10	.58
11	.78	11	.66
12	.68	12	.57
13	.53	13	.44
14	.58	14	.47
15	.65	15	.31
16	.47	16	.51
17	.51	17	.43
18	.56	18	.44
19	.22	19	.35
20	.75	20	.68
21	.70	21	.62
22	.69	22	.42
23	.46	23	.20
24	.53	24	.49
25	.33	25	.29

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพเป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
ของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม (ต่อ)

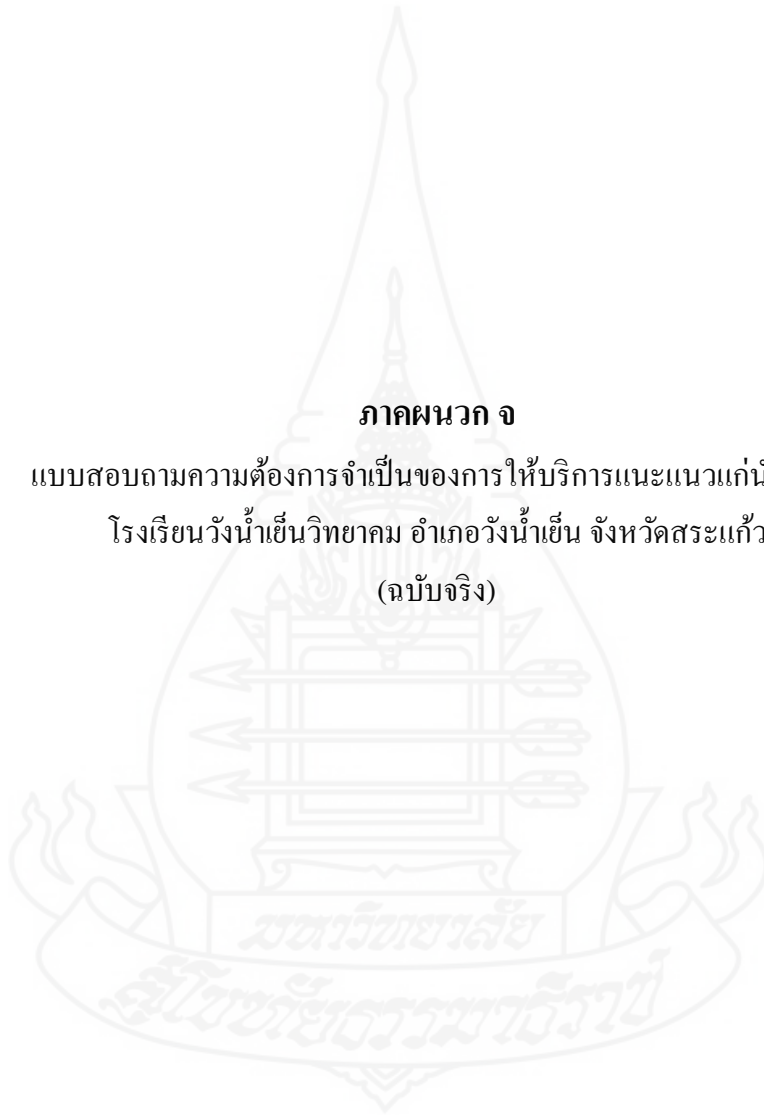
แบบสอบถาม ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (สภาพเป็นจริง)	แบบสอบถาม ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (สภาพที่คาดหวัง)
26	.58	26	.37
27	.57	27	.75
28	.64	28	.28
29	.64	29	.46
30	.47	30	.35
31	.38	31	.17
32	.76	32	.69
33	.57	33	.53

หมายเหตุ

- ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่แยกคนได้ สามารถนำไปใช้ครั้งต่อไปได้
- ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ สภาพเป็นจริง มีค่าเท่ากับ .91
- ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ สภาพที่คาดหวัง มีค่าเท่ากับ .87

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
(ฉบับจริง)

**แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว**

▶ คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 ความต้องการบริการแนะแนว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงและเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ภูมิลำเนา (จังหวัด) อำเภอ
4. แผนการเรียน สามัญทั่วไป วิทยาศาสตร์ - คณิต
 อังกฤษ - จีน อังกฤษ - คณิต
 ศิลป์ - ธุรกิจ
5. ระดับชั้น

ตอนที่ 2 ความต้องการบริการแนะแนว

ความต้องการบริการแนะแนว หมายถึง สิ่งที่นักเรียนประสงค์ที่จะได้รับจากงานแนะแนวทั้งในส่วนที่โรงเรียนจัดอยู่แล้วและสมควรจัดเพิ่มเติม งานบริการแนะแนวแบ่งเป็น 5 บริการดังต่อไปนี้

1. บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
2. บริการสนเทศ
3. บริการให้คำปรึกษา
4. บริการจัดวางตัวบุคคล
5. บริการติดตามและประเมินผล

ทั้งนี้ ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

รายการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. บริการติดตามและประเมินผล										
5.1 เมื่อโรงเรียนสรุปข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วโรงเรียนมีการติดตามสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นระยะ										
5.2 เมื่อโรงเรียนจัดเก็บข้อมูลการแสดงความคิดเห็นผ่านบัตรแสดงความคิดเห็น โรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อปัญหาที่นักเรียนสะท้อนอย่างต่อเนื่อง										
5.3 เมื่อโรงเรียนสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนแล้วโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมฝึกอาชีพระยะสั้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน										
5.4 เมื่อโรงเรียนได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนแล้วโรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนเป็นระยะ										
5.5 เมื่อโรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในช่วงกิจกรรมหน้าเสาธงในโรงเรียนได้ติดตามสอบถามถึงความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร										
5.6 เมื่อนักเรียนได้มาขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาได้ติดตามสอบถามพูดคุยถึงปัญหาที่เคยมารับคำปรึกษา เป็นระยะๆ จนกว่าปัญหาของนักเรียนได้คลี่คลายลง										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ และหนังสือขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
 เลขที่รับ..... 846
 วันที่..... 21 พ.ค 62
 เวลา..... 9.00 น.

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ว)/๑๗๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
 จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

22 พ.ค. 2562
 285/62/9

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
 เรียง ผู้อำนวยการโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ด้วยนายเริงศักดิ์ จันทรวล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษา
 เชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความ
 ต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ ๑-๖ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่า
 อำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน
 และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา
 และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

- วิชาการ
- งบประมาณ
- บริหารงานบุคคล
- บริหารทั่วไป
- อื่นๆ.....

- เรียบ น.อ.
 ส.สุโขทัยธรรมาธิราช
 ขออนุญาตให้ นท.
 ทดลอง เครื่องมือ.
 - เน้นควรมอบงานบุคคล.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
 ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

21 พ.ค. 62.

- ผอ. มร. พงษ์เทพ
 พิจิตร ๑๗ พฤษภาคม ๖๒

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
 โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
 โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
 เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑๑๗๔๖๘๓๐

11/๖๐๑/รับส่ง
 ๒๒ ๖๐๑.๖๒

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๗๖

โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
เลขที่รับ 847
วันที่ 21 พ.ค 62
เวลา 9.00 น.

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าทดลองและเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ด้วยนายเริงศักดิ์ จันทร์นวล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความต้องการจำเป็นของการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเข้าทดลองและเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๓๒๕ คน ทั้งนี้ จะมิให้เป็นภาระบกรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

☐ วิชาการ
☐ งบประมาณ
☒ บริหารงานบุคคล
☐ บริหารทั่วไป
☐ อื่นๆ.....

- เรียบน ผอ

ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช

ขอแสดงความนับถือ

ขออนุญาตให้.....ทดลอง

เครื่องมือ และเก็บข้อมูล

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

- เห็นสมควรขอปฏิบัติงานบุคคล ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

21 พ.ค 62

- ผอ.ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช
บริหารงานบุคคล

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑๑๗๔๖๘๓๐

๑๑ พ.ค. ๖๒

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายเรingsักดิ์ จันทรืนวนล
วัน เดือน ปีเกิด	17 ตุลาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สารสนเทศทั่วไป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ. 2555 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ. 2558 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) การแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
ตำแหน่ง	ครู อันดับ คศ.1 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

